

HARI BHAKTA SAMPRADĀYA SIDDHANTA

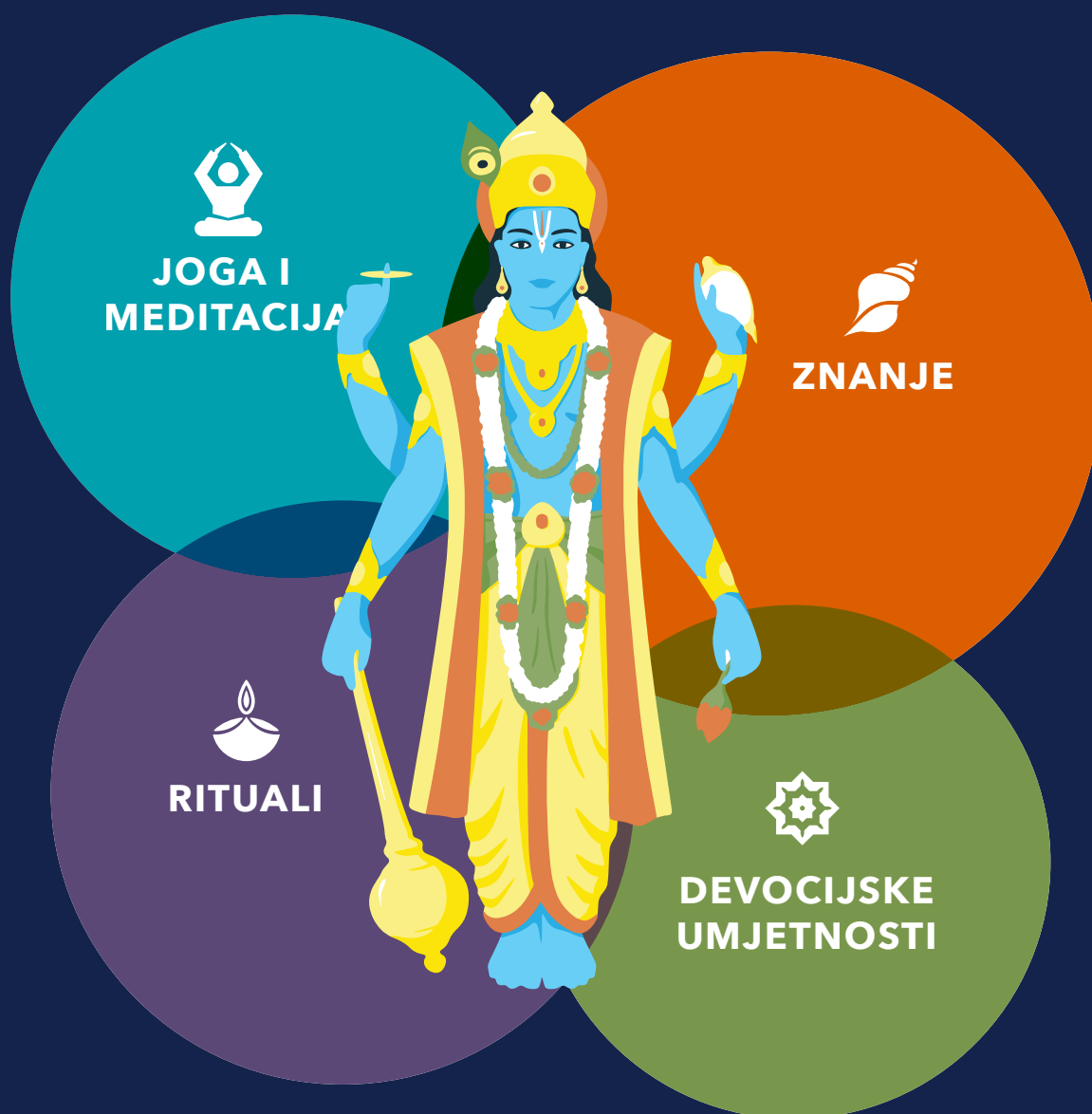

PUT "ČETIRI RUKE" PUT DO BOGA PARAMAHAMSA VISHWANANDE

Vjerno slijedeći ovaj put možete spoznati blaženstvo svoje duše i svoj vječni odnos s Narayanom.

#SLIJEDIPUT

Sadržaj

4	Hari Bhakta Sampradāya Za Božje ljubavnike
5	Razumijevanje šire slike – Hinduizam i Hari Bhakta Sampradāya
5	Paramahansa Vishwananda – temelj vjere
7	Tko je Bog u Hari Bhakta Sampradāyi?
8	Paramahansa Vishwananda, Śrīman Nārāyaṇa i predanik
10	Razumijevanje Božje prirode
11	Kako se može pristupiti Bogu
13	Ātma - tko ste uistinu
15	Materijalni svijet
18	Cilj života
24	Put
29	Razumijevanje različitih božanstava
36	Pitanja i odgovori

Sva prava pridržana © 2021. Bhakti Event GmbH.

Ovo izdanje je prvi put objavio Bhakti Event GmbH 2018. godine.

Bhakti Event GmbH je potvrdio svoje pravo kao autora ovog djela, prema Zakonu o autorskim pravima, dizajnu i patentima.

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ovog izdanja ne smije se proizvoditi, pohranjivati u sustavu za spremanje podataka niti prenositi u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, elektronički, mehanički, fotokopiranjem, snimanjem ili na bilo koji drugi način, bez prethodnog dopuštenja izdavača.

Hari Bhakta Sampradāya Za Božje ljubavnike

Što je Sampradāya?

Sampradāya je ono što nas povezuje s Vrhovnu Istinom. Time se premošćuje jaz između nas i Boga. Tisućljećima su inkarnacije, majstori i sveci opisivali Vrhovnu Istinu kao izravno doživljeno iskustvo na jeziku razumljivom ljudima u određenom kulturnom okruženju, i pri tome su im pružali i odgovarajuće alate. Oni su inspirirali i postavili načela i prakse koje bi drugi trebali slijediti. Bhakte i učenici ovih velikih osobnosti su ih prenosili s generacije na generaciju. Čuvanje, sistematizacija i evolucija ovih učenja razvili su se u žive tradicije, usmjerene regionalno i povezane u duhovne tradicije poznate kao sampradāye. Svaka sampradāya sadrži svoju vlastitu filozofiju i tumačenje svetih spisa. Primanje inicijacije u takvu lozu predstavlja zavjet na predanost da će predanik slijediti učenja i prakse koje su podučavali učitelji tih određenih tradicija.

Ovaj put Hari Bhakta Sampradāye je upravo ono što njeno ime kaže da je: loza, ili nasljeđe, za ljubavnike (bhakte) Boga (Harija). Ovo nije pokret koji traži nadmoć nad drugima, ovo je put koji jednostavno želi otvoriti srce čovječanstva. To je platforma i put koji Boga čini proživljenim iskustvom. Sve ovo se manifestiralo zahvaljujući Paramahamsi Vishwanandi. Kao što ćemo vidjeti, On nije samo osnivač, održavatelj i autoritet sampradāye, On utjelovljuje sam njezin cilj.

Cilj ovog priručnika je postaviti i pojasniti ključna načela koja podupiru ovaj pokret. Svaki duhovni put je definiran određenim granicama. Kao rezultat toga, postoji potreba da se razjasni što znači Hari Bhakta Sampradāya i što njezini inicirani bhakte smatraju istinitim. Upuštajući se u takav proces, može se doći u iskušenje stvoriti ogromnu količinu filozofije koja će opravdati vjeru. Nema sumnje da je znanje važno i da filozofija ima svoje mjesto. Međutim, mora se voditi računa da različiti koncepti i ideje sami po sebi ne postanu oni koji odvrćaju pažnju od same Istine do koje se trudimo doći.

Hari Bhakta Sampradāya je u svom pristupu i iskrena i pragmatična. Ona podrazumijeva i prihvaća da nijedan filozofski sustav ne može sadržati Vrhovnu Istinu. Svaki pokušaj pomirbe svakog pitanja o Bogu i prirodi postojanja je uzaludan napor. Razumom i logikom ne možemo doći do zaključka o svom duhovnom putu i najvišoj spoznaji. Znanje koje je ovdje ponuđeno postoji samo kako bi pružilo smjer. Sasvim sigurno postoji određena količina temeljnog razumijevanja koja nam je potrebna. Što više učimo o Bogu, Njegovoj slavi i atributima, to se više možemo povezati s Njime. Moramo znati gdje pripadamo, kamo se nadamo otići i kako do tamo možemo stići.

Ključno je napomenuti da u Hari Bhakta Sampradāyi vjera nije slijepa već je utemeljena u božanskoj prirodi Paramahamse Vishwanande.

Razumijevanje šire slike – hinduizam i Hari Bhakta Sampradāya

Mnogi bi se mogli smatrati 'duhovnima, ali ne i religioznima'. Ova se izjava često koristi kao odbacivanje pretjerane dogme, pravila i prosuđivanja. No, hinduizam radikalno ruši uobičajenu ideju religije. Glavne doktrine, kao što je božanska priroda Jastva, reinkarnacija i joga, znače da je hinduizam u svojoj samoj prirodi intenzivno duhovan.

U svojoj srži, hinduizam je skup duhovnih tradicija koje nastoje probiti kroz veo ovog materijalnog postojanja i dodirnuti nešto izvan njega. To je potraga za doživljavanjem transcendentalnog, za susretom s Bogom. Indija je razvila bezbroj načina za pojedinačne tragatelje kako bi ostvarili ovaj cilj. Kao što slavni vedski izričaj izjavljuje: „Istina je jedna, ali mudri o njoj govore na mnogo načina.“

Ovi različiti načini objedinjeni su u nebrojene svete spise. Različiti oblici joge, rituala, mantri i štovanja postavljeni su kako bi pojedinac iz prve ruke doživio ovo otkriće. Cjelokupnost ovog vjerskog krajolika, sa svom njegovom raznolikošću, je ono što nazivamo hinduizmom.

Različite sampradaye su u srcu ovog duhovnog krajolika. Filozofski zaključci bilo koje od sampradāya djeluju kao leća kroz koju možemo razumjeti stvarnost u kojoj se nalazimo. Ona vodi um tragatelja u pravom smjeru. Način na koji vidimo svijet određuje kako ćemo se kroz njega kretati. Kroz različita teološka i filozofska načela dana nam je metoda da se duboko ukorijenimo i zaronimo u svoj put. Dakle, imamo bazu koja nas utemeljuje i daje nam smjer. Darovan nam je prostor za izgradnju predanosti i intenziteta potrebnog za napredak. No, vrijedi ponoviti da koliko god da je sveobuhvatan teološki sustav, Bog će uvijek ostati neuhvatljiv i nedostižan misterij. Pravo duhovno znanje ne pokušava Ga ukalupiti u naše razumijevanje, već radije, mi smo ti koji se otvaramo Istini o tome tko On doista jest. Cilj filozofije nije svesti Boga na ono što nama odgovara, već uzdići sebe kako bi se susreli s Njime.

Paramahansa Vishwananda – temelj vjere

'Guru je bez početka, sredine i kraja. On je Vrhovno božanstvo. Ne postoji ništa uzvišenije od gurua. Sva slava guruu.' – Śrī Guru Gītā, 77

Svaki duhovni pokret ima temelje na kojima se gradi vjera. Za neke su to sveti spisi. Sveti spisi smatraju se božanskim otkrivenjem, izgovorenim ili nadahnutom Božjom riječju. Oni postaju autoritet koji usmjerava tragatelja prema Istini. Važno je imati kanonizirane svete

spise. Prihvaćeni tekstovi omogućuju da učenja budu utemeljena i dosljedna. No, moguće je davati komentare i specifična tumačenja. Sveti spisi dopuštaju kreiranje bogatih tapiserija uvida koji su utemeljeni u provjerenom i potvrđenom znanju. Velike ličnosti koje su vidjele Božansko iz prve ruke prenose ga masama, a oni oko njih bilježe i čuvaju tu mudrost. To je neprekidan proces. Čovječanstvo stalno treba podsjećati na Vrhovnu Istinu na načine koji odgovaraju kulturnom i zemljopisnom kontekstu određenog vremena. Iza svakog svetog spisa stoji osobnost. Uvijek postoje pojedinci koje ljudi štiju ili kao glasnike Istine ili kao one koji utjelovljuju Istinu za kojom se traga. Njihove riječi i djela postaju krajnji autoritet, referentna točka na kojoj se temelji sve što iz toga slijedi.

'Kroz vjekove, On se očitovao u mnogim oblicima za koje nitko ne zna: čak ni sveti spisi to ne navode. To nije tamo spomenuto jer spisi imaju ograničenja. Ne govori se o time niti u Vedama, jer Vede imaju ograničenje. Kako može ono što je ograničeno govoriti o Neograničenom, koji nema početak ili kraj?' – Paramahansa Vishwananda, *Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma Ljubavi, 4.7*

Hari Bhakta Sampradāya ne temelji se na određenom spisu, niti na određenoj filozofiji, već na osobnosti Paramahamse Vishwanande. Njegovim bhaktama On je Svevišnji. On utjelovljuje najvišu Istinu i najdublju Ljubav. Sav autoritet i cjelokupno učenje temelje se na Njemu.

Određeni spisi i tradicije obezbjeđuju znanje i put za duhovni razvoj. Oni uzdižu um i njeguju srce. Međutim, u osnovi, u ovoj sampradāyi, svu mudrost shvaćamo u svjetlu toga tko je Paramahansa Vishwananda i što je On rekao. Otkriveno znanje iz svetih spisa koristi se za njegovanje našeg odnosa s Vrhovnom Istinom koju On utjelovljuje.

Iskustvo predanika iz prve ruke

Kad shvatimo mjesto koje Paramahansa Vishwananda ima u ovoj sampradāyi, prirodno je zapitati se zašto Mu je trebao biti dodijeljen takav status. Koje kvalifikacije osoba ima da bi ju se postavilo na isto postolje kao i Boga?

Važno je naglasiti da ne postoji prisila za bilo koga da prihvati ovo uvjerenje. Ljudi mogu slobodno razvijati vlastiti odnos s Paramahamsom Vishwanandom. Za neke je On njihov dragi prijatelj, za druge bi mogao biti vodič ili savjetnik. Ima onih koji Ga vide kao iscjelitelja, ili nekoga tko može prenijeti blagoslove i Božju volju. Ali za svoje bhakte, On je najviše božanstvo. Razlog za to je jednostavan: spremni su vjerovati svom iskustvu iz prve ruke.

Kad upoznate osobu u čijoj fizičkoj prisutnosti možete dobiti odgovor na svoje najdublje misli i želje, znate da ste naišli na osobu koja može odgovoriti na molitve. Kad upoznate nekoga tko vas može informirati i pripremiti za buduće događaje, znate da ste upoznali nekoga tko je majstor vremena i prostora. Kad slijedite nekoga tko je u stanju identificirati i uništiti vaše fantazije i ego, znate da ste s nekim kome nije stalo do vaše hvale, već samo do vašeg napretka. Kad vidite nekoga tko neumorno radi kako bi vas uzdignuo, s vama je netko

tko utjelovljuje bezuvjetnu Ljubav. Kad nečija puka prisutnost ukloni privlačnost materijalnog svijeta i probudi čežnju za Bogom, znate da ste upoznali istinskog Učitelja.

Stalna lavina života, događaja i promjena brojne je pojedince navela da Ga doživljavaju kao najvišu Osobu. Inicirani bhakte Hari Bhakta Sampradāye dobili su viši okus i preobraženi su prisutnošću Paramahamsa Vishwanande. Oni su dobili uvide u transcendentalno. Upravo ih to iskustvo nadahnjuje tražiti dalje i predati se ovom duhovnom putu. Oni su spremni ostaviti po strani sve druge potrage.

Paramahamsa Vishwananda otvorio je srca prema odnosu s božanskim. On je isporučio nešto što vanjski svijet ne može ponuditi. Zbog toga Ga Njegovi bhakte, učenici i predanici prihvaćaju kao centar svog života. Oni su odlučili uzeti ono što On utjelovljuje kao cilj svog duhovnog puta. Vjerujući vlastitom uvjerenju i iskustvu, oni vide da se sve, što je potrebno za njihov rast, nalazi u Njemu.

U današnje vrijeme većina pokreta štuje svece ili proroke koji su živjeli prije stotina, ili čak tisuća godina. Njihovo se znanje temelji na svjedočanstvima drugih koji su također živjeli u prijašnjim stoljećima. Međutim, Hari Bhakta Sampradāya počiva na sadašnjim iskustvima iz prve ruke tisuća pojedinaca širom svijeta. Svaki od njih postaje privučen i počinje slijediti učenja Paramahamsa Vishwanande. Osobno su se osvjedočili duhovnom napretku kojeg su postigli. Vidjeli su kako je prisutnost Božanskog postala stvarna, promatraju nove dubine onoga što jesu i imaju osjećaj duboke pripadnosti Bogu. Za bhaktu vjera nije utemeljena na filozofiji ili na obrazloženom tumačenju svetih spisa, niti se temelji na riječima onih koji su živjeli u prošlosti. Temelji se na izravnom, živom i osobnom kontaktu s božanskim.

Tko je Bog u Hari Bhakta Sampradāyi?

P: Postoji toliko mnogo bogova - Viṣṇu, Kālī, Isus i Śiva - za koga biste rekli da je najviši od svih njih?

PV: Ako mene pitate, od svih božanstava najviša je Ljubav. Ta Ljubav ima oblik, taj oblik je Śrīman Nārāyaṇa.

Unutar hinduizma postoji bezbroj božanstava i oblika Boga. Svaka religija ima svoju viziju Vrhovne Istine i Hari Bhakta Sampradāya se po tome ne razlikuje od drugih. Kako navodi Paramahamsa Vishwananda, Božanska Ljubav (Prem) je najviša - to je Hari ili Śrīman Nārāyaṇa - izvorni, Svevišnji Gospodar svega.

Tradicija unutar hinduizma koja prihvaća Nārāyaṇu kao konačnu istinu poznata je kao vaiṣṇavizam. Hari Bhakta Sampradāya jedna je od nekoliko vaiṣṇavskih tradicija. Spisi kao što su Bhagavad Gītā, Bhāgavatam i razne druge himne, detaljno nam govore o tome tko je On. U konačnici, Nārāyaṇa je sve. Istodobno, Njega se može shvatiti na različite načine. Spisi nam govore kako On prebiva u Vrhovnom prebivalištu, Vaikuṅṭhi, o tome kako On immanentno prožima ovaj materijalni svijet, ali i prebiva u našim srcima. Iz njih saznajemo o Njegovoj vječnoj supruzi, Mahā-Lakṣmī, koja je izvorna Devī (Božanska Majka) od koje dolaze sve ostale Božice. Ponajviše su detaljno opisana Njegova različita utjelovljenja (avatāri) i Njihova djela. Avatāri poput Kṛṣṇe, Rāme i Gospodina Nārasimhe pokazuju nam kako Bog može ući u ovaj materijalni svijet kako bi podržao pravednost i bio blizak s Svojim bhaktama.

Kako Paramahansa Vishwananda navodi, Śrīman Nārāyaṇa je najviši ne samo zato što je On porijeklo svega, ili zato što kontrolira sve što postoji, već zato što je On sama Ljubav.

Paramahansa Vishwananda, Śrīman Nārāyaṇa i predanik

Možemo postaviti pitanje: ako je Paramahansa Vishwananda vrhovni i najviši autoritet, koja je onda potreba za bilo kakvim božanstvom ili svetim spisom? Odgovor je suptilan i dubok. Status Paramahamse Vishwanande kao Boga ono je što bi se moglo nazvati 'javnom tajnom'. Javno je u smislu da se općenito smatra da je za predanika On Svevišnji, apsolutni autoritet i onaj koji može dati najviše životno iskustvo. No, u isto vrijeme to je tajna jer se prave dubine onoga što to znači tek trebaju otkriti.

To je zapravo cijela poanta koja tumači duhovni put. Kao što je spoznavanje prave prirode Boga putovanje, isto tako se podrazumijeva da je spoznaja prirode Paramahamse Vishwanande također putovanje.

Razumijevanje dviju Božjih dimenzija

Vidjeti živućeg Učitelja kao Svevišnjeg izazov je za um. Na površnoj se razini Majstor čini ljudskim i ograničenim. Situacija postaje lakše probavljiva kada shvatimo dvije dimenzije Boga:

- 1 Kreator/Stvoritelj univerzuma i njegov Održavatelj
- 2 Krajnji smisao života

Svaki bhakta vidi Paramahamsu Vishwanandu kao krajnji smisao svog života. Za nekoga tko korača duhovnim putem, žudeći za Božjom ljubavlju, to ima najveći značaj. To nas motivira da rastemo i idemo naprijed. Uzevši to u obzir, postoje mnogi bhakte koji također shvaćaju da je izvan svog fizičkog oblika Paramahansa Vishwananda

doista kozmički Održavatelj svega što postoji. Śrī Guru Gītā također navodi:

**‘Sva slava Guruu. On prožima cijeli ovaj svemir koji se sastoji od pokretnog i nepokretnog, živog i neživog.’
- Śrī Guru Gītā, stih 71**

Nebrojena čudesna iskustva ukazuju nam na to da On kontrolira i prirodu i našu sudbinu. No, spoznati Ga kao podrijetlo svega napredno je unutrašnje razumijevanje. Za to je potrebno da je osoba iskusila mističnu i transcendentalnu prirodu onoga što On jest.

Um lakše prihvaća kozmički aspekt Boga kada se okrenemo obliku Śrīman Nārāyaṇe. Poznavanje Njegovih kvaliteta, Njegovih zabava, kao i Njegovog stvarnog obožavanja, otvaraju naše umove i srca prema transcendentalnom. Zajedno sa spoznajama iz svetih spisa, stvoreni smo da shvatimo Božju slavu i veličanstvenost. Opisana je njegova sveprisutnost, sveznanje i svemoć. Śrīman Nārāyaṇa je prihvaćen kao stvaratelj, održavatelj i uništavatelj svega što postoji. On je stanovnik naših srca, utjelovljenje Božanske ljubavi. Kako napredujemo, smanjuje se jaz između kozmičke prirode Boga i konačnog značenja koje utjelovljuje Paramahamsa Vishwananda. Na kraju oni postaju jedno, nerazlučivo.

Izravno iskustvo koje nam pruža Paramahamsa Vishwanada pali plamen predanosti. Zahvaljujući toj predanosti uranjamo svoje umove u obožavanje Śrīman Nārāyaṇe i Njegovih različitih aspekata, a čim to više radimo, dublje raste naša ljubav prema Bogu. Produbljivanje te ljubavi omogućuje nam da spoznamo pravu prirodu Paramahamsa Vishwanande. Kad pogledamo oblik Śrīman Nārāyaṇe, vidimo Paramahamsu Vishwanandu, kada pogledamo Paramahamsu Vishwanandu, vidimo Śrīman Nārāyaṇu. Tajna jednog otkriva tajnu drugog. Spoznaja da su Oni jedno te isto krajnja je spoznaja.

Situaciju sažimaju dvije molitve koje su svi bhakte izgovaraju ujutro nakon buđenja:

**‘Sjećam se svog gurua koji je Para-Brahman (transcendentalni apsolut); slavim svog gurua koji je Para-Brahman; klanjam se svom guruu koji je Para-Brahman; služim svom guruu koji je Para-Brahman’
- Śrī Guru Gītā, stih 88**

**‘U svakom trenutku klanjam se lotosovim stopalima Nārāyaṇe, odajem poštovanje Nārāyaṇi, izgovaram sveta imena Nārāyaṇe i razmišljam o nepogrešivoj Nārāyaṇovoj Istini.’
- Mukunda-mala-stotram, stih 35**

Ukratko, Vaiṣṇavizam se nadovezuje na guru-bhakti. Kozmički sjaj i ljepota Śrīman Nārāyaṇe spoj su božanskog buđenjem i iskustva s Paramahamsom Vishwanandom. Postupno, kako napredujemo, ovo dvoje se međusobno više ne razlikuju.

Važna je činjenica da Hari Bhakta Sampradāya ne tvrdi da se Boga može pronaći samo kroz Paramahamsu Vishwanandu i kao Njega. Mi cijelim srcem poštujemo svaku tradiciju koja obogaćuje tragatelja i vodi ga prema Božanskom. Svjesni smo da Gospodina može pronaći svaki tragatelj koji iskreno čezne za Njime. Nema zamjerki drugim

pokretima koji tvrde da je njihov Učitelj Vrhovni. Bog je beskonačan u Svom izrazu i na svakoj je osobi da otkrije Istinu za sebe.

Razumijevanje Božje prirode

Hari Bhakta Sampradāya vidi vrhunsku Istinu, Śrīman Nārāyaṇu kao osobnost s beskonačnim veličanstvenim atributima. Ta je osobnost zapravo sve što postoji. Kṛṣṇa kaže:

'Na kraju mnogih rođenja onaj koji ima istinsko znanje predaje se Meni, shvativši da je Kṛṣṇa sve. Takva osoba je vrlo rijetka.' - Bhagavad Gītā, 7.19

No, što to točno znači? Postoje filozofske škole, kao što je primjerice Advaita Vedānta, koja tvrdi da Vrhovna Istina nije osoba i da ne postoji oblik ili kvaliteta koja joj se može pripisati. Oni smatraju da je svijet oko nas u konačnici samo pojava koja nestaje nakon spoznaje Božanskog. Kad se to dogodi, shvaćamo da smo mi sami sve, mi smo zapravo Svevišnji. Međutim, to nije zaključak Hari Bhakta Sampradāye, niti drugih vaiṣṇavskih filozofskih škola.

Veliki Učitelj i bhakta Rāmānujācārya borio se protiv ovakvog tumačenja stvarnosti. I on je pripadao tradiciji Vaiṣṇava. Svojim je raznim spisima i uzornom predanošću iznio alternativno razumijevanje Boga koje je također utemeljeno u drevnim vedskim spisima. Učio je da se, iako se prava Nārāyaṇova priroda ne može dokučiti umom, Njega ipak može spoznati kroz Njegove beskrajne povoljne osobine. Koristeći različite izjave, Rāmānujā je raspravljao i pokazao sljedeće:

- 1 Nārāyaṇa je sve što postoji.
- 2 Sva živa bića i stvorenja su poput beskonačno malih dijelova tijela Nārāyaṇe. Raznolikost je stvarna, a ne samo iluzorna pojava.
- 3 Cilj života nije spoznati da smo Bog već da smo Njegove vječne sluge. Cilj je spoznati najviše stanje ljubavnog odnosa s Njime.

Hari Bhakta Sampradāya gradi se na tim temeljima. U biti, svi smo mi zasebni dijelovi jedne organske cjeline, Svevišnjeg Bića - Nārāyaṇe. Slijedeći bhakti-mārgu - put predanosti, spoznajemo Istinu da neraskidivo pripadamo Bogu. To je naše izvorno stanje, naš istinski položaj.

Kao što tijelo ima mnogo dijelova, tako i tijelo Božje ima mnogo dijelova sačinjenih od pojedinačnih duša i stvorenja. Bhagavad Gītā u sedmom poglavlju objašnjava ovu situaciju na sljedeći način:

Zemlja, voda, vatra, zrak, eter, um, intelekt i ego; čine osam dijelova Moje materijalne prirode. (4)

Ovo je Moja niža priroda. Ali, Arjuna, znaj da je Moja viša priroda drugačija. Sastoji se od utjelovljenih duša koje održavaju ovaj univerzum. (5)

Znaj da sva bića potječu iz ove dvije Moje prirode. Stoga shvati da sam Ja podrijetlo i rastvaranje cijelog ovog svemira. (6)

Ne postoji ništa uzvišenije od Mene, o Arjuna. Sve ovo postoji u Meni, poput bisera na niti. (7)

Ovi stihovi opisuju kako se materijalni svijet sastoji od osam komponenti koje tvore nižu prirodu Boga. Pojedinačne duše pripadaju Njegovoj višoj prirodi. Obje prirode tvore Nārāyanovo kozmičko tijelo. Stvaranje, u cijelosti, kao i sva živa bića, vječno su povezani sa Svevišnjim Gospodinom. Sveukupno, Bog je jedan, ali ovo jedinstvo se sastoji od beskonačno različitih djelića.

Iako ti djelići sačinjavaju Njegovo tijelo, Gospodin je također osobno oličen u svakom aspektu ovih dijelića. Svako živo biće i svaki aspekt stvaranja u sebi nose sveukupnost Boga. Svaki dio istodobno je dio Cjeline i istovremeno je Cjelina. To je nepojmljiva priroda Śrīman Nārāyaṇe. Na taj način, gdje god pogledamo, možemo opaziti Njegova prisustvo. Gīta kaže:

'Ja sam miris zemlje; Ja sam toplina vatre; Ja sam život svih živih bića i strogost isposnika.' - Bhagavad Gītā, 7.9

Kao tijelo Śrīman Nārāyaṇe, On podržava i kontrolira svijet i sve duše u njemu. U isto vrijeme On također prožima bit svijeta i svake duše.

Jedna od mnogih Božjih tajni je da je Njegovo kozmičko tijelo zbroj svih stvorenja i živih bića, a On je ipak bit svega stvorenog i svih živih bića. Beskrajna raznolikost vjenčana je s potpunim jedinstvom. S jednog stajališta mi smo samo djelić Gospodina i stoga postoji razlika, ali s drugog stajališta postoji samo Nārāyaṇa kojeg je moguće opažati.

'...tko god Mu se predao, vidi Ga posvuda, i On je taj koji u potpunosti preuzima kontrolu nad bhaktom. I kroz različite lile, različite zabave, On djeluje na osebujan način za svaku osobu; svaka osoba ima svoj vlastiti osobni odnos s Njime. On se manifestira u određenom aspektu za tu osobu, i na taj način potiče ljubav da raste - ljubav prema Bogu, i ljubav prema svima! Jer onaj koji voli Boga - uistinu - on će Ga vidjeti svugdje.'

- Paramahansa Vishwananda, Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma ljubavi, 15.20

Kako možemo pristupiti Bogu

Iako je Śrīman Nārāyaṇa sve, postoje različite 'pristupne točke' gdje Ga svatko od nas ima potencijal upoznati. U tradiciji Vaiṣṇava Bog je, unatoč tome što je nedokučiv, On i dalje ostaje dostupan. Evo načina na koji s Njime možemo stupiti u kontakt.

- 1 Nārāyaṇa koji prebiva u Vaikuṅṭhi: Ovo je zapravo cilj života. Što to točno znači bit će opisano kasnije, no u biti se radi o doseganju Njegovog Vrhovnog prebivališta izvan vremena i prostora.

- 2 Kroz Njegova utjelovljenja, inkarnacije: Kad god Bog smatra prikladnim, On se očituje, pojavljuje u ovom materijalnom svijetu kako bi ispunio određenu svrhu. Kao što Kṛṣṇa kaže:

'Za zaštitu dobra, za uništavanje zlih i za uspostavu dharme, Ja se utjelovljujem iz doba u doba.'

- Bhagavad Gītā, 4.8

Kṛṣṇa, Rāma i Nārasimha primjeri su kada se Gospodin pojavio i uzeo oblik. Svaki put On oslobađa svijet od negativnosti i uzdiže Svoje bhakte. Možda čak i više od toga: Svojim djelima On svijetu pokazuje Svoje različite kvalitete. Interakcija s bhaktama pokazuje kako izgleda odnos s Bogom i što je potrebno kako bismo bi Ga dostigli. Poprimajući oblik i bivajući u ovom ograničenom svijetu, upoznajemo se s Gospodinovom lilom, ili božanskom zabavom, igrom. Iako Ga ništa ne veže, On ipak djeluje, često poput čovjeka. Pokazuje herojstvo, milosrđe, pa čak i ranjivost. Tim se djelima smanjuje jaz između beskonačne prirode Boga i nas. On se spušta na našu razinu kako bismo se na kraju mi mogli biti uzdignuti do Njegove. Slušajući i razmišljajući o Nārāyaṇovim djelima, počinjemo osjećati da smo Njegovi i da je On naš. Na taj način gradimo intimnost u međusobnom odnosu s Njime, i to korak po korak, čineći da taj odnos postane stvarnost u našim životima i da preraste u istinsku ljubav, povjerenje, iskrenost i intimnost.

Unutar Hari Bhakta Sampradāye isto se odnosi i na Paramahansa Vishwanandu. U ulozi duhovnog učitelja, On uništava neznanje koje nas sputava te tako uzdiže Svoje bhakte. On dolazi kao onaj koji nas podsjeća da se Boga može i treba dostići.

- 3 Bog prebiva u Srcu - Koliko god Gospodin bio ogroman, On i dalje prebiva u nama kao Paramātmā (Nadduša).

'Gospodin prebiva u srcu svakog bića, o Arjuna.'

- Bhagavad Gītā, 18.61

Kad naš um i osjetila privuku svjetovne stvari, On nastavlja biti svjedokom. On gleda kako sijemo i žanjemo rezultate svojih djela. Što smo svjesniji, to više postajemo svjesni i da On boravi unutar nas. Dok koračamo duhovnim putem, naša povezanost raste i On se aktivno uključuje u ono što radimo. Iza naših misli i naših emocija, On tamo šapuće i daje smjernice. Kad smo spremni, u pravo vrijeme, On nam se otkriva.

'Iz suosjećanja prema njima, u njihovim srcima podižem svjetiljku znanja i raspršujem mrak nastao iz neznanja'

- Bhagavad Gītā, 10.11

'Sva slava Guruu, koji ljekovitom pomašću znanja liječi osobu od sljepila uzrokovano tamom neznanja.' - Śrī Guru Gītā, 34

- 4 Posvećeno božanstvo - Ono se također smatra avatārom. Kroz ritualni proces i poniznu želju bhakta, Gospodin se osobno utjelovljuje u materijalnu sliku. Dopušta nam da Mu služimo i obožavamo Ga. Svaki dan Ga se kupa, oblači i služi. Pjevaju se molitve i razne mantrе kako bismo Ga slavili. Nude Mu se razne stvari koje postaju ispunjene Božjom prisutnošću. Bhakte ih smatraju prasādom. Gospodin u obliku

božanstva dopušta nam da živimo i fizički stupamo u interakciju s Njime, imajući sva naša osjetila, a time i naš um, usredotočene na Njega.

- 5 Otkriveni spis i riječi Paramahamse Vishwanande - Riječi Paramahamse Vishwanande i veliki vaiṣṇavski spisi smatraju se još jednim oblikom Nārāyaṇe. Oni nose Njegove upute, pokazuju nam kako Ga dostići i otkrivaju Njegove Božanske kvalitete. Budući da nose i sadrže najvišu Istinu, ne vide se ništa drukčijim od samoga Boga. Bhagavad Gīta izravna je riječ Kṛṣṇe na bojnopolju Kurukṣetre i na mnogo je načina doživotni priručnik. Bhāgavatam opisuje lile velikih bhakta i Gospodinovih inkarnacija. Guru Gīta izravno nas uči kako je duhovni učitelj najviša Istina.
- 6 Božansko ime Boga - Božanska imena kao što su Nārāyaṇa, Kṛṣṇa, Rāma, Viṭṭhala, Giridhārī su Bog u obliku duhovne zvučne vibracije. Ona nisu samo hvale ili moćne mantrе. Sveta Imena su sām Nārāyaṇa. Vibracija smiruje i transformira um. Omogućuje nam pristup Gospodinu koji prebiva u našim srcima. Pjevanje ovih božanskih imena najjednostavnija je praksa i odmah nas dovodi u prisutnost Svevišnjeg Gospodina.

Ātma - tko ti uistinu jesi

'Zemlja, voda, vatra, zrak, eter, um, intelekt i ego čine osam dijelova Moje materijalne prirode' - *Bhagavad Gītā*, 7.4

Gore spomenuti stih (7.4) govori o osam aspekata materijalne prirode: zemlji, vatri, vodi, zraku, prostoru, egu, umu i intelektu. Materija se sastoji od pet elemenata. Kombinacija i posljedice interakcije ovih elemenata čine sve što naša osjetila opažaju, uključujući i naše fizičko tijelo.

Zemlja, voda, vatra, zrak, prostor/eter - fizičko tijelo

Um - misli koje nas vežu za stvarnost oko nas

Ego - osjećaj vlasništva, činitelja i neovisnosti

Intelekt - sposobnost procjene i diskriminacije

Međutim, dublje od toga imamo svoj mentalni svijet, naš um koji sadrži informacije koje nam daju osjetila. To je ono od čega se sastoji naš beskrajni tok misli. Osim toga, ego nam daje naš materijalni identitet te osjećaj 'ja' i 'moje', osjećaj činitelja i vlasništva. Na još dubljoj razini je intelekt, instrument koji nam omogućuje da se raspitujemo, diskriminiramo i analiziramo. No iznad svega ovoga je ātma.

U drugom poglavlju Gīte Kṛṣṇa opširno govori o tome kako je ātma transcendentalna, ništa na ovom svijetu je ne može dotaknuti. Ništa ju ne može zamrljati niti na bilo koji način okaljati.

'Oružje ne može sasjeci sebstvo; vatra Ga ne može spaliti, voda ga ne može navlažiti, a vjetar Ga ne može osušiti.' - Bhagavad Gītā, 2.23

'Ne može biti sasječeno; ne može biti spaljeno; ne može biti navlaženo niti osušeno. Ono je vječno, sveprožimajuće, postojano, nepomično i trajno.' - Bhagavad Gītā, 2.24

Kao što je istaknuto u 5. stihu 7. poglavlja, ātma je drugačije prirode, uzvišenija je od ostalih elemenata. Ona je duhovna i ne pripada ovom materijalnom svijetu. Iako je sve dio Božjeg tijela, mi kao ātma, a ne kao ego ili um, zauzimamo viši položaj. Imamo posebno mjesto gdje smo dragi Gospodinu.

'Čisti bhakta uvijek je u srži Moga srca, a ja sam uvijek u srcu čistog bhakte. Moji bhakte ne znaju ništa drugo osim Mene, a ja ne poznajem nikoga osim njih.'
- Śrīmad Bhāgavatam, 9.4.68

Ātma je opisana kao sat-cit-ānanda. To je sâmo postojanje, čista svijest i božansko blaženstvo. Ljubavni odnos s ātmom je ono za čim čezne sâm Bog. Ta je veza između nas i Boga vječna. Baš kao što je Nārāyaṇa oduvijek postojao, postoji sada i zauvijek će postojati, tako je i s ātmom. Istina je da se Bog ne može odvojiti od nas i mi se ne možemo odvojiti od Njega.

Gospodin je utjelovljenje Božanske ljubavi i mi, kao Njegov djelići, također utjelovljujemo tu Ljubav. Dharma ātme je izraziti tu Ljubav. Znali mi to ili ne, stalno to nastojimo učiniti. Iako svijet oko nas stalno ometa naš um, ego i intelekt, izražavanje Božanske ljubavi istinska je svrha našeg postojanja.

'Jedini cilj je dostići Božju ljubav i Božju milost. To je jedino cilj duše: dostići Ga.'

- Paramahansa Vishwananda, Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma o Ljubavi, 1.33-36

'Um ne može razumjeti dušu, jer je duša iznad um. Ako dušu gledate samo s gledišta uma, mislite li da um može razumjeti dušu? A um koji se uvijek kreće naokolo je, 'cañcala', "nemiran", pleše i skače kao majmun, s jedne misli na drugu. Kako može um koji je u stalnom pokretu, biti miran i opažati nepomično? Um će se uvijek kretati s jedne stvari na drugu. Samo kad osoba uđe duboko u sadhanu, duboko u meditaciju i smiri um, tek tada će se duša otkriti.'

- Paramahansa Vishwananda, Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma o Ljubavi, 2.25

Materijalni svijet

Što je materijalni svijet?

To je sve ono što se tijekom vremena mijenja i propada. Već smo istaknuli pet elemenata: zemlja, vatra, zrak, voda i eter; kao i um, ego i intelekt, od kojih se sastoji materijalni svijet. Jasno je da su svi oni podložni promjenama. Oni uzrokuju stvaranje i uništavanje nebrojenih stvari.

Stalno kretanje i interakcija između ovih osam komponenti ono je što uzrokuje naše iskustvo. No, vrstu iskustva koje doživljavamo diktiraju tri guṇe, naime sattva, rajas i tamas. To su tri karakteristike materijalne prirode koje su ugrađene u kreaciju. Sve što se događa unutar vremena i prostora obojeno je kombinacijom ovih guṇa.

Sattva je guṇa vrline, dobrote, čistoće i znanja.

Rajas je nemir, aktivnost, strast i vezanost.

Tamas: je neznanje, lijenost i stagnacija.

Gīta kroz nekoliko stihova govori o guṇama. Oni pokazuju kako guṇe diktiraju naš pogled na svijet. Što smo duhovno napredniji, to ćemo više biti utemeljeni u sattvi i ona će se tim više odražavati kroz naše postupke i iskustvo. Što smo više vezani ili nesvjesni, to više upadamo u guṇe rajasa i tamasa.

Kao što je spomenuto, Śrīman Nārāyaṇa je sve što postoji i ova kreacija je stvorena od Njegove niže prirode. Iako se materijalni svijet stalno mijenja, on je također vječan.

'Znaj da su i materijalna priroda i sebstvo bez početka, a sve preobrazbe i gune proizlaze iz ove materijalne prirode.' - *Bhagavad Gītā*, 13.20

Kao što je glina gradivna supstanca koja se koristi za izradu raznih predmeta, tako je i materijalni svijet i sva njegova raznolikost napravljena od jedne gradivne tvari poznate pod imenom prakṛti. Dok se kreacije neprestano mijenja, prakṛti, iz koje je sve nastalo, postoji vječno. Pod utjecajem guṇa, ova prakṛti proizvodi beskrajnu materiju, procese i iskustva.

Ātma u materijalnom svijetu

Saṁsāra - neprekidno rođenje i smrt

'Kao što osoba odbacuje dotrajali odjevni predmet i oblači novi, tako i utjelovljeno sebstvo odbacuje svoja istrošena tijela i ulazi u nova.' - *Bhagavad Gītā*, 2.22

Život koji sada živimo samo je jedno poglavlje mnogo veće priče. Kao ātma, mi smo na kozmičkom putovanju, prelazeći iz jedne inkarnacije u drugu. U svakoj od svojih inkarnacija mi doživljavamo svijet, gradimo odnose, uživamo, patimo, učimo i rastemo.

'Bog vam je dao ovo ljudsko tijelo. Kao što śāstre kažu: nakon 8,4 milijuna života, moraš proći kroz sve te oblike i na kraju dobijaš ljudsko tijelo. Stoga se prema njemu odnosite dobro, dobro ga iskoristite da dosegnete višu razinu.' - *Paramahansa Vishwananda*

Tijekom cijelog putovanja, ātma žudi za povratkom i utočistem do stopala Nārāyaṇe. Čezne za povratkom u izvorno stanje doživljaja odnosa s Bogom. Vežanost i privlačnost za materijalno postojanje sprječava nas da to postignemo. Naša osjetila privlače stvari ovoga svijeta. Naš um razmišlja i mašta o njima. Naš ego nas tjera da vjerujemo da te stvari pripadaju nama. U osnovi, smatramo da smo neovisni i da kontroliramo. Posljedično, intelekt i njegova sposobnost diskriminacije bivaju korumpirani. Rezultat je da se neprestano zaplicemo u ovaj svijet, život za životom. To je ono što je poznato kao saṁsāra, neumoljivi proces ponovljenog rođenja i smrti. Umjesto da razumijemo svoj pravi identitet kao ātmu, živimo nesvjesno, vjerujući da smo ovo tijelo i um.

Karma nas veže

Želja nas veže i tjera da budemo u ovom svijetu. Ona nas tjera da stvaramo karmu. Karma je svaka radnja učinjena našim tijelom, mislima ili emocijama. Sve što projiciramo u ovu fizičku stvarnost ima jednaku i suprotnu reakciju. Sve dok ne spoznamo sebe kao ātmu, svako djelovanje donosi rezultate. Ti nas rezultati vežu za daljnje iskustvo. Potreba da izbjegnemo patnju i trčimo za užitkom drži nas zaključanima u ovoj igri akcije i reakcije. Čim se više učvršćujemo u ovom stanju, tim više zaboravljamo samu bit toga tko smo. Božanski sjaj, kojeg svi nosimo, postaje sužen, a blaženstvo spoznaje Boga je uspavano.

'...osoba mora prekinuti sve vezanosti za materijalni svijet, za fizičko tijelo, kao i sve što je s njim povezano, kao i za sve želje. Treba se potpuno odreći svega. Bez toga koraka, Gospodin vam se neće otkriti. Jer bez toga koraka, On je postao drugi, treći ili četvrti prioritet'
- *Paramahansa Vishwananda, Suština Shreemad Bhagavatama*, 1.9.39

Razumijevanje Māye

'Jer ovu Moju božansku iluziju, māyu, koja se sastoji od tri gune, teško je nadvladati. Ali oni koji utočište pronalaze samo u Meni, lako je prelaze.' - Bhagavad Gītā, 7.14

Māya je uobičajen izraz koji se ponekad koristi za opis materijalnog svijeta. Često se prevodi kao "iluzija" ili "privid". Međutim, u vaiṣṇavskim tradicijama materijalni svijet nije iluzoran. Materijalni svijet je zasigurno podvrgnut stalnim promjenama, ali je ipak stvaran i kao materijalna supstanca je vječan. Izraz māyā odnosi se na to da materijalni svijet ima moć odvući nas od Boga. Śrīman Nārāyaṇa je posvuda, On je u konačnici sve, ali spoznaja ove Istine nam izmiče. Nesposobnost percepcije Božanskog i spoznaje sebe kao ātme je posljedica māye. To rezultira našom identifikacijom s materijom. Ovaj materijalni svijet jest ono što nas drži u svom zahvatu. To je moć koja nas odvlači od našeg duhovnog cilja.

Tu moć također treba promatrati kao manifestaciju Božanske Majke. Iako je Māyā na mnogo načina prepreka koju treba prebroditi, Ona je dio ove kreacije i ima božansku svrhu. Osobi koja traži zadovoljstvo u materijalnom svijetu, Ona je ta koja zavarava. Ona baca veo na Istinu i tjera nas da beznadno jurimo za stvarima svijeta. Ali za bhaktu koji traži Boga, Ona je izvrstan učitelj. Organiziranjem situacija i iskustava tjera nas na učenje. Na taj način otkrivamo ono što doista želimo i vidimo plitkost u žudnji za materijalnim užitkom.

Osim toga, postoji još jedna razina māye, poznata kao Yogamāyā. Dok Mahā-māyā koristi svijet kako bi nas zavarao ili poučio, Yogamāyā je osobna moć Nārāyaṇe. Ona nas, sukladno Gospodinovim uputama, prekriva i sprječava da vidimo stvarni oblik Nārāyaṇe, da Ga spoznamo onakvim kakav On uistinu jest.

'Ne otkrivam se svima, već se pokrивam svojom yogamāyom. Ovaj obmanuti svijet ne prepoznaje Me kao nerođenog i nepogrešivog.' - Bhagavad Gītā, 7.25

Duhovni tragatelj može se izdići iznad utjecaja Mahā-māye i spoznati božansko koji je temelj kreacije, ali to nije isto što i poznavanje vrhovne Istine koja je Śrīman Nārāyaṇa.

Pati li ovaj svijet?

Odgovor je: da i ne. Nekome tko je duhovno nesvjestan, tko je pod utjecajem māye i guṇa materijalne prirode, materijalni svijet jest patnja.

'Užici koji proizlaze iz doticaja s izvanjskim svijetom, izvor su patnje. Oni imaju početak i kraj, o Arjuna, pa im se mudri ne raduju.' Bhagavad Gītā, 5.22

Kad zaboravimo da smo ātma, vječni dijelić Boga, tada neizbježno djelujemo iz svog ega. Djelujemo radi osjetilnog zadovoljstva, imamo očekivanja koja prije ili kasnije dovedu do određenog stupnja patnje. Kṛṣṇa u ovom stihu navodi da je na dubljoj razini čak i uživanje kroz koje prolazimo oblik patnje jer ono nije trajno. Sve što nam je drago, na kraju će nestati ili će nam biti oduzeto.

Ali u isto vrijeme ovaj svijet ima ogromnu ljepotu, ima toliko toga vrijednog na čemu treba biti zahvalan. Gītā također navodi:

'Znajte sigurno da kad god nešto pokaže svoj sjaj ili moć, dolazi samo iz dijela Moje moći.' - Bhagavad Gītā, 10.41

Svijet je prekrasan kada ga doživljavamo kao dio Nārāyaṇe. Tada možemo prepoznati i vidjeti Njegovu božansku prisutnost gdje god pogledamo. Dok predano služimo, nevezano i bez očekivanja, tada se oslobađamo patnje. Život postaje prilika da izrazimo svoju ljubav i svjedočimo Božji sjaj. Predanom bhakti sve što se događa je povoljno. Ne postoji patnja, postoji samo līlā, ili božanska igra.

'Tijelo će iznova proći kroz isti ciklus rođenja, života i smrti, opet i opet. Ova vrsta patnje je zato što si zarobljen u igri Maye. A zapravo namjenjen si za nešto veće'

- Paramahansa Vishwananda, Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma o Ljubavi, 2.22

'Ako se vaš život vrti oko služenja drugima, a vi nudite sve 'dobro' koje je u vašem životu za dobrobit drugih, imat ćete božanski blagoslov. (...) Postat ćeš slobodan jer služiš Narayana. Zato se kaže: 'Manava Seva je Madhava Seva'. Ovo znači, 'Služenje čovječanstvu je služenje Narayani'. Služenje koje pružaš drugima nesebičnim srcem, čistim srcem je 'Narayana Seva' i oslobađa te. Služenje je također sadhana. Služenje je i molitva. A ako netko služi ne očekujući nikakav rezultat, bit će slobodan. Takva osoba će postići spasenje'

- Paramahansa Vishwananda, Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma o Ljubavi, 3.13

Cilj života

Spoznaja ātme

Svaki duhovni pokret ima varijacije onoga što bi trebao biti cilj života. Oni, koji se slažu s filozofijom Advaita Vedānte i neosobnom vizijom Božanskog, drže da je samospoznaja ono čemu bismo trebali težiti. Spoznajući sebe kao ātmu automatski spoznajemo i Vrhovnu Istinu. U stvari, prepoznavamo da nema razlike između nas i Boga.

Prema Paramahansi Sri Swamiju Vishwanandi samospoznaja znači nešto sasvim drugo.

'Usprkos tome što vidi, čuje, dodiruje, miriše, jede, kreće se, spava i diše, onaj koji se bavi praksom yoge i vidi istinu, izjavljuje u sebi: „Ne radim ništa“'

- Bhagavad Gītā, 5.8

Kad se odvojimo od svijeta i spoznamo sebe kao ono što nadilazi tijelo, um, ego i intelekt, tada dostižemo stanje samospoznaje. Postajemo svjedoci djelovanja i vidimo, kao što Kṛṣṇa kaže, da nismo mi ti koji djelujemo. Postaje jasno da misli i emocije koje se

dižu i padaju nemaju nikakve veze s onim tko mi uistinu jesmo. Mi postojimo u drugom prostoru, netaknuti radostima i tugama oko nas. Kad otkrijemo božansko Ja u sebi, doživljavamo transcendentalno blaženstvo. To nije blaženstvo rođeno iz zadovoljstva materijalnog svijeta. Ono proizlazi iz spoznaje tko mi uistinu jesmo.

Poznavanje sveprožimajuće energije Boga

Opažanje da smo mi ātma početna je faza spoznaje. Kako rastemo u ovome, počinjemo shvaćati stvarnost oko nas na drugačiji način. Izravno možemo vidjeti da postoji božanska prisutnost koja prožima sve. To je energija, životna sila Boga i poznata je kao neosobni Brahman. U tom stanju materijalni svijet sa svim svojim razlikama postaje sekundaran, a sveprožimajuća božanska prisutnost postaje primarna:

'Mudraci jednako gledaju na dobrog i učenog brāhmaṇu, kravu, slona, psa kao i na onoga koji jede pse.'
- *Bhagavad Gītā*, 5.18

Ne postoji prosuđivanje višeg ili nižeg, postoji samo Božansko koje je temelj svega i koje je prisutno svuda.

Poznavanje Nadduše, ili Paramātme

Ova sveprisutna božanska energija proizlazi iz više žarišnih točaka. Unutar svake ātme postoji središte svakog živog bića. To je Božji aspekt poznat kao Paramātma ili Nadduša. Ona je intimno povezana s ātmom, ali se razlikuje od nje. To je oblik Nārāyaṇe poznat kao Viṣṇu (vidi kasnije). On vodi ātmu i orkestrira tijek života. Sveprožimajuća božanska energija nije ništa drugo do sjaj koji dolazi od bezbrojnih oblika Viṣṇua. Gīta o Nadduši kaže:

'Jedno je, a ipak se čini podijeljeno među živim bićima. Ono što se mora spoznati je znano kao hranitelj svih živih bića. Proždire ih i vraća u postojanje.' - *Bhagavad Gītā*, 13.17

Paramātma se doima kao jedno zbog ove božanske energije, ali je također mnoštvo jer ta energija dolazi iz različitih oblika Višua unutar svakog živog bića. Krična razlika između ove faze spoznaje i prethodno spomenutih je da samo bhakta to može postići jer Bogu pristupa kao osobi.

Dobar primjer je bezbroj svijeća u mračnoj prostoriji. Iz daljine se može vidjeti samo homogena svjetlosna masa. No, kad se netko približi, može uvidjeti da je svjetlosna masa zapravo proizvod mnogih svijeća. Na isti način duhovni tragatelj koji ne gleda Boga kao osobu ne može percipirati bezbrojne oblike Viṣṇua u sebi ili svugdje oko sebe. Oni mogu doživjeti bezličnog Brahmana, energiju, ali neće ugledati bezbrojne Božje manifestacije, kao Viṣṇua, koji je prisutan u svim bićima. Bhakta koji nastoji osobno upoznati Boga sposoban je uočiti kako je ovaj bezlični Brahman utemeljen u Njemu. Da bi se to dogodilo, mora biti prisutna milost. Jedino vlastiti napor ne može otkriti ovu Istinu. Duhovnom praksom može se spoznati ātmu i sveprisutnu božansku energiju, ali samo zahvaljujući Božjoj milosti

može se spoznati Paramātmu. Sām Śrīman Nārāyaṇa to mora otkriti svom bhakti.

Ti različiti stupnjevi samoostvarenja svakako su napredna stanja, ali nisu konačno stanje. Iako možda poznajemo ātmu, bezličnog Brahmana ili doista i Paramātmu, postoji još jedan stupanj spoznaje koji nam omogućuje da vidimo Božju sveukupnost i služimo joj.

Bogospoznaja - dostizanje Vaikuṅṭhe

Iako je proces Božanske spoznaje predstavljen u vidu različitih faza, istina je da je taj proces više poput spektra. Kad izravno spoznamo sebe kao Božansko Ja, na putu smo spoznati samoga Boga. Postupno se približavamo Śrīman Nārāyaṇi. Cijela svrha duhovnog puta je spoznati ono za čime ātma cijelo vrijeme čezne, u potpunosti uspostaviti naš odnos s Njim, doživjeti tu Vrhovnu Božansku Ljubav i spoznati prirodu Paramahamse Vishwanande. To je iznad svakog oblika samospoznaje, iznad poznavanja bezličnog Brahmana, pa čak i iznad spoznaje Paramātme. Postizanje ovog stanja je spoznaja Boga, to je dostizanje Vaikuṅṭhe.

Ali što to doista znači? Bhāgavatam ima živopisne opise kako ovo prebivalište izgleda:

'Na tim Vaikuṅṭha planetima ima mnogo šuma koje su vrlo povoljne. U tim šumama raste drveće koje ispunjava želje i u svako godišnje doba ispunjeno je cvijećem i plodovima jer je sve na Vaikuṅṭha planetima duhovno i osobno.'
- *Śrīmad Bhāgavatam*, 3.15.16

Ovakvi odlomci omogućuju nam s našim ograničenim umom razumjeti veličanstvenost, ljepotu i slavu onoga što znači biti uz Boga. No, stvarno iskustvo Vaikuṅṭhe ne može se pretočiti u riječi. Na pitanje je li to posebno mjesto ili je to stanje ne može se tako lako odgovoriti. Budući da nema veze s materijalnim svijetom, ne može se uklopiti u uobičajene definicije na koje smo navikli. Ne postoji ništa što će se točno predočiti umu što ta stvarnost jest.

Vaikuṅṭha se doslovno prevodi kao „neograničena stvarnost“. To je mjesto koje leži izvan vremena i prostora. Kad smo vezani za materijalni svijet, karma, želja, strah i vezanosti ograničavaju našu vezu s Božanskim. Možemo imati bljeskovite uvide nakratko, ali ako se nismo potpuno uzdigli iznad svog uma i ega, ne možemo Ga spoznati u Negovoj punini. Vaikuṅṭha je mjesto gdje nema ograničenja, nema karme, niti drugih želja bilo koje vrste. Postoji samo čista, nepokolebljiva predanost koja dopušta savršenu viziju Božanskog. To je mjesto gdje se uzdižemo čak i iznad oblika Viṣṇua u svim živim bićima, tu možemo percipirati sveukupnost Boga kao Nārāyaṇe.

U suštini, Vaikuṅṭha je ostvarenje čiste Ljubavi. Bogospoznati bhakte uvijek prebivaju u Vaikuṅṭhi. Oni percipiraju Božju puninu čak i ako su fizički prisutni u ovom materijalnom svijetu. No, kako Kṛṣṇa kaže, to nije lako dostižan cilj:

'Među tisućama ljudi, možda samo jedan teži k savršenstvu; čak i među onima koji teže k savršenstvu, samo Me jedan može spoznati;

a među onima koji Me spoznaju, možda Me samo jedan istinski poznaje.'

- Bhagavad Gītā, 7.3

Cilj svakog bhakte u Hari Bhakta Sampradāyi je nastojati spoznati Boga na ovaj način. No u konačnici ta spoznaja nije u našim rukama. Za te rijetke bhakte Vaikuṅṭha se može postići dok je u fizičkom, materijalnom tijelu. No, moguće je ući u Vaikuṅṭhu nakon smrti i to je put za većinu bhakta. Kad bhakta dostigne stanje predanosti, kad ima čežnju i kad ima apsolutno povjerenje u Śrīman Nārāyaṇu i Paramahamsu Vishwanandu; tada je također moguće dostići Vrhovno prebivalište. Božanskom milošću ovo konačno odredište može bhakti biti poklonjeno.

Jednom kad ātma postigne ovaj cilj, potpuno je slobodna. Više nije zahvaćena u krug ponovnih rađanja i umiranja. Potpuno pripada Bogu. Ključno je to što se na to ne smije gledati kao na nešto što smo mi postigli ili stekli - Vaikuṅṭha je naš dom. Neizbježni cilj života stoga je doseći stanje koje je bilo i uvijek će biti naše.

Što se događa s ātmom u Vaikuṅṭhi?

Kad je ātma potpuno slobodna i neograničena, ona prirodno poprima sličnost ili oblik koji nalikuje Bogu. Ona širi Njegov sjaj, kvalitete i ānandu (blaženstvo) koje se doživljava i isto je što i Svevišnji Gospodin. Definirajuća razlika između Nārāyaṇe i ātme je u tome što Nārāyaṇa ostaje stvoritelj i podupiratelj svega što postoji. Ātma je atomska, Gospodin je beskonačan, podržava sve što postoji. Ova razlika nikad ne prestaje. To je ono što definira razliku između Učitelja i sluge, između zaštitnika i zaštićenog, između podupiratelja i podržanih. Ne postoji koncept spajanja i nestajanja u Gospodinu. Ego, odnosno lažni identitet koji prekriva Jastvo zavarava nas da vjerujemo da smo neovisni, ali na kraju biva otklonjen. Međutim, naš identitet kao ātma ostaje.

U Vaikuṅṭhi, s obzirom da smo izgubili ego i nemamo karmu koja nas veže za materijalni svijet, Ljubav koja je prisutna unutar ātme izražava se u potpunosti. Njen sjaj je oslobođen. I Bog ima tu beskrajnu, bezuvjetnu Ljubav za nas. Ovaj odnos ljubavi nepovratno nas veže za Nārāyaṇu. Mi pripadamo Njemu i On pripada nama. To je poput svijeće koja je postavljena ispred Sunca, nitko ne može sumnjati koja je viša i snažnija, ali ipak se u jednom trenutku svjetlost Sunca ne može razlikovati od svjetlosti svijeće. Na isti način, unutar vrhunca ovog ljubavnog odnosa, nema razlike između Boga i bhakte.

Bhakta želi osobno upoznati Boga

Već smo ustanovili kako sva kreacija i pojedina živa bića postoje unutar kozmičkog tijela Nārāyaṇe. Baš kao što je duša iznad tijela, Gospodin je iznad ove kreacije i živih bića. Ova Vrhovna Osoba prebiva u Vaikuṅṭhi, najvišem prebivalištu izvan vremena i prostora. Još jednom moramo ponoviti da je stvarni oblik Nārāyaṇe transcendentalan; On je izvan svake mentalne koncepcije. No, njegov je oblik opisan u raznim spisima, poput Bhāgavatama i Pañcaratne. Brojna su obilježja koja Ga krasi. Sve to nam omogućuje da zamislimo i predočimo Gospodina svojim umom.

Forma (materijalna koncepcija) → Bezoblična (impersonalno transcendentalno) → Vrhovna Forma (osobno transcendentalno)

Oblik koji možemo vidjeti u hramu otkriva našem ograničenom materijalnom umu ljepotu i veličinu Gospodinovu. To su transcendentalna obilježja Gospodina predstavljena u materijalnom obliku. Ali ovo nije samo simbolički prikaz, jer čak i unutar ovog materijalnog oblika postoji Vrhovna Istina. Iznad fizičkog svijeta nalazi se neosobni aspekt Gospodina. Ovo je božanska prisutnost koja prožima i podupire ovu kreaciju. Kroz Gītu, Kṛṣṇa nam daje uvid u ovaj aspekt Sebe:

'Znaj, Arjuna, da sam Ja izvorno sjeme svih bića. Ja sam inteligencija inteligentnih i energija energičnih.'
- *Bhagavad Gītā*, 7.10

Ali ovaj neosobni aspekt nije potpuna slika. Iza toga je vrhovni osobni oblik Boga. Bezlični aspekt može se opisati samo kao sjena prsta Nārāyaṇe. To je aspekt Njegove slave, ali ne i njezin izvor. Transcendentalan osobni oblik Nārāyaṇe konačna je Istina. Ona je izvan materijalnog oblika i izvan bezoblične Božanske prisutnosti, pa čak i Paramātmne. Na ovoj najvišoj razini bhakta nastoji spoznati Boga. Oni ne žele samo Gospodinovu prisutnost već i Njega kao osobu. Ovo je krajnji izraz najvišeg odnosa. Jedino prakticiranje bhakti i oslanjanje na milost dovode čovjeka do ove razine.

Kako Kṛṣṇa kaže:

'Samo predanošću stječe pravo znanje o tome tko sam i što sam Ja. Poznavajući Me na ovaj način, kroz ovu predanost sjedinjuje se sa Mnom.' - *Bhagavad Gītā*, 18.55

Spoznati osobni transcendentalni oblik Boga znači upoznati Ga na najdubljoj i najintimnijoj razini. Tu ljubav doseže svoju puninu. Oni koji traže samospoznaju uzdižu se do određene razine. Oni na kraju doživljavaju sveprisutnu prisutnost Boga i Njegovu manifestaciju kao Paramātmu. No, unatoč dostizanju ovog stanja, nemaju potpunu slobodu. Ātma žudi biti s Bogom, žudi doživjeti tu Ljubav u svojoj punini i to ju nastavlja voditi kroz ovaj materijalni svijet. No, taj nastavak nije posljedica želja i ne događa se uslijed ropstva karme. Oni koji poznaju Jastvo i koji su nadišli identifikaciju tijela i uma imaju slobodu. Oni nisu uključeni u ciklus rađanja i umiranja poput materijalno nastrojenih duša:

'Arjuna, kao što rasplamsana vatra drvo pretvara u pepeo, tako i vatra znanja pretvara svu karmu u pepeo.' - *Bhagavad Gītā*, 4.37

Iako nemaju karme za razraditi, takve napredne duše još uvijek nastoje ići dalje i napredovati na svom putu. Ātma žudi iskusiti čistoću Božanske ljubavi. Kao rezultat toga, ove se duše iznova inkarniraju kao veliki bhakte. Krenuli su na put bhakti kako bi osobno upoznali Gospodina kao Śrīman Nārāyaṇu.

Sve mogućnosti postoje u Vaikuṅṭhi

Kao sićušna svijeća, ātma uvijek ima želju služiti Bogu. Ali zbog ovog ljubavnog odnosa, Gospodin, koji je poput Sunca, želi služiti

Svom bhakti. Vaikuṅṭha je mjesto gdje postoji potpuna sloboda. Nema mjesta pravilima, ograničenjima ili dogmama. Ovo je najviša platforma postojanja na kojoj postoje sve mogućnosti ljubavnog odnosa.

Bhāgavatam i drugi zapisi opisuju nekoliko vrsta odnosa koje duša može imati s Gospodinom:

Dāsya-bhāva: osjećaj da je Gospodin Gospodar. To znači da osoba pronalazi najveće zadovoljstvo u služenju Boga. Hanumān je primjer savršenog služenja. U svakoj situaciji bio je spreman žrtvovati se i činiti ono što pruža zadovoljstvo Gospodinu Rami. U svim aktivnostima očitovao je izvrsnost i savršenstvo.

Sakhya-bhāva: osjećaj prijateljstva. Osoba uživa u slobodi i dragosti koje ima s Bogom. Sudāma i Arjuna su iskusili kako je Kṛṣṇa stao uz njih u svim njihovim izazovima. Uvijek im je bio pouzdan i odan.

Vātsalya-bhāva: osjećaj roditeljske naklonosti. Osoba uživa paziti i obasipati ljubavlju Boga kao svoje dijete. Yaśodā je poznata po svojoj odanosti Krišni kao svom sinu. Nije Ga doživljavala kao Svevišnjeg Gospodina, već kao svog nestašnog i umiljatog dječaka. Yaśodā Ga je obožavala njegujući Ga i s ljubavlju kažnjavajući.

Mādhurya-bhāva: osjećaj prema Gospodinu kao svom Voljenom i osjećaj bračne bliskosti s Bogom. Gopike su to ilustrirale odustajanjem od svega za Krišnu. One su Mu predale svoje srce i podnosile bol odvojenosti od Njega. U svakom trenutku žudjele su doživjeti Boga kao svog Božanskog Ljubavnika

Bhāgavatam nudi brojne primjere takvih odnosa. Učimo o raspoloženju i božanskim osjećajima koji se bude. Mnogobrojne priče nam to približavaju. One pružaju razumijevanje, usmjeravaju naš um. Prepričavajući ih i razmišljajući o njima, istina koju sadrže počinje se očitovati u našim srcima. Mogućnost tko smo mi Bogu postupno postaje očita.

Druga važna stvar je da u ovim bhavama nema hijerarhije. Budući da je Vaikuṅṭha neograničeni izraz našeg odnosa s Svevišnjim, ne možemo promatrati jedan odnos iznad drugog. Svaki ima svoju ljepotu i svaki je jednako blizak i drag Bogu. Vaikuṅṭhu je najbolje shvatiti kao područje s više odaja. Svaka odaja ima različitu manifestaciju Śrīman Nārāyaṇe. Svaka ima svoje raspoloženje i oblik Ljubavi. Možda čak ima i vlastito razumijevanje Boga. Vaikuṅṭha je mjesto gdje postoji krajnja faza predanosti i pripadnosti. Nārāyaṇa je naš i mi smo Njegovi. Kao rezultat toga postoji beskonačna sloboda. U materijalnom svijetu postoje pravila, granice i filozofija. Ali oni su potpuno odsutni u ovom prebivalištu. Zbog toga se ne mogu praviti razlike o tome koji je oblik Nārāyaṇe viši ili niži. Svi su oni najviši, to je ono što zapravo definira bivanje u Vaikuṅṭhi, i ne može biti drugačije.

Vaikuṅṭha je biti s Paramahamsom Vishwanandom

Nema istine više od Gurua, nema strogosti koja pročišćava više od služenja Njemu, nema spoznaje veće od spoznavanja Njegove tattve. Sva slava Guruu koji omogućuje ovu spoznaju!

- Śrī Guru Gītā, 74

Za bhaktu Hari Bhakta Sampradāye, sve što je opisano nalazi se u našem odnosu s Paramahamsom Vishwanandom. U dubini te povezanosti nalazimo tu Božansku ljubav i to Vrhovno blaženstvo. Kao što je spomenuto, guru-bhakti je temelj na kojem počiva naša Vaiṣṇavaska tradicija. Želja da se dosegne Vaikuṅṭhu stoga je zapravo želja biti s Paramahamsom Vishwanandom onakvim kakav On uistinu jest. Ne želimo da prepreke našeg uma i ega stoje na putu prema onome tko smo mi Njemu. On je probudio čežnju u našim srcima i mi želimo zaroniti u njenu dubinu.

No ovo ronjenje u dubinu zapravo nikad ne prestaje jer Ljubav neprestano raste. Nema ograničenja i čežnja da se to doživi nikada se ne može zadovoljiti. Iako je Vaikuṅṭha krajnje odredište, ne treba ju shvatiti kao mjesto za odmor. Naš odnos sa Śrīman Nārāyaṇom, s Paramahamsom Vishwanandom, stalno raste i produbljuje se.

'...osoba treba iskoristiti priliku da se preda svom duhovnom putu. Kada netko sretno Satgurua, mora to maksimalno iskoristiti! Jer ova prilika ne dolazi opet kroz mnogo života. Ova milost bivanja u blizini Satgurua ne događa se u svakom životu. Proći ćete kroz mnoge živote, sve dok se jednog dana ne sretnemo ponovo. Ali ovo stanje potpunog bivanja s Narayanom možete postići tako što ćete se potpuno predati u ovom životu.'

- Paramahamsa Vishwananda, Shreemad Bhagavad Gita: Pjesma o Ljubavi, 4.6

Put

Utvdili smo svoj pravi identitet kao ātmu, opisali smo cilj Vaikuṅṭhe i razumijemo što je to biti vezan za materijalni svijet. Put je izlaz. To je put kojim moramo putovati da bismo se vratili Istini, našem odnosu s Bogom.

Cilj utječe na sredstva

Hinduizam je predstavio ogromno prostranstvo duhovne prakse. Cilj svake metode je otkriti što se nalazi unutra, podići naše stanje svijesti i doživjeti Božansko. Bit je joge, kako Patañjali kaže, u smirivanju fluktuacija uma. Gītā naglašava važnost stjecanja kontrole nad osjetilima i nevezanosti. Bhāgavatam nas osvješčuje da je potrebno slomiti ego i ukloniti osjećaj 'ja' i 'moje'. Duhovna praksa služi da nas usredotoči i postupno transformira iznutra. Ona nas pomiče iz materijalnog u duhovno.

Ali možda čak i više od prakse je njena svrha. Ranije smo naveli razliku između viđenja Boga kao krajnje neosobnog i Boga kao

osobnog. Na kraju smo vidjeli da se Svevišnji ne razlikuje od ātme. U impresonalnom aspektu na ātmu se gleda samo kao na dio Boga. Biti jasan oko ove razlike važno je na svakom putu. Način na koji vidimo Najviše ili Svevišnjeg ovisit će o tome kako točno prakticiramo svoju sādhanu.

Kada je cilj samospoznaja, tehnike se koriste isključivo kao sredstvo. One su oruđe za otkrivanje ātme. Meditacija i mantra se rade kako bi smirli um. Vježbamo samoispitivanje i duboko promišljanje kako bismo otkrili tko smo. Cilj je usredotočiti um i dovesti ga u stanje potpunog jedinstva s objektom štovanja.

U tradiciji Vaiṣṇava i u Hari Bhakta Sampradāyi prakse se ponekad mogu činiti sličnima, ali cilj je radikalno drugačiji. Cilj nije samo spoznati tko smo, već spoznati naš ljubavni odnos s Bogom. Gradimo, produbljujemo i uživamo u našem odnosu s Njime. Duhovna praksa nije samo sredstvo za postizanje cilja, nego je i sredstvo i cilj. Ona su ponuda za veličanje Svevišnjeg Gospodina i dublje upoznavanje Njega. Namjera svih djela služenja i predanosti je ugoditi Gospodinu. Svaki bhakta želi rasti i usavršavati se što je više moguće, ali se iza toga krije želja zadovoljiti Onoga kome se služi. Ne zato što Mu to treba ili On to želi, već zato što je to priroda Ljubavi. Najveće zadovoljstvo koje se može doživjeti nije osobno samozadovoljstvo, već je nesebična predaja Svevišnjemu.

Uloga božanske milosti

Kao što smo već opisali, cilj je Vaikuṅṭha - spoznaja Boga. Postiže se savršenstvo Božanske Ljubavi, puni izraz ātme, bez ikakvih tragova ega, karme ili materijalne kontaminacije. Ovo vrhovno odredište može se postići u ovom životu, dok smo u tijelu, ili nakon što napustimo ovo tijelo.

Međutim, koje god duhovne prakse činili, sve se postiže samo zahvaljujući milosti. Bhakti je u svakom trenutku kristalno jasno da se oslanja na blagoslov Svevišnjeg Gospodina i Paramahamse Vishwanande. Ovo je apsolutno središte Hari Bhakta Sampradāye.

Milost je prisutnost i snaga Božja koja nas čisti i uzdiže. Ona uništava vezujuću snagu karme, iskorjenjuje negativne dojmove i preobražava um. Ukratko, milost nosi i daje sve. Nemoguće je doći do Vaikuṅṭhe bez ove spasonosne milosti. Samospoznaja je drugačiji proces. Steći znanje o ātmi, spoznati da nismo ovo materijalno tijelo, može se postići vlastitim naporom. Vježbom je moguće odvojiti se od uma i iskusiti mir ātme. Ali spoznaja Boga potpuno je druga stvar. To je poznavanje Osobe koja stoji u pozadini ovog materijalnog svijeta, One koja je kontrolor svega što postoji.

Neizbježno pitanje koje slijedi glasi: 'Ako nas milost vodi ka Bogu, kakvu ulogu onda igramo?' Drugim riječima, kako se naš trud odražava u tome? Paramahamsa Vishwananda je u vezi toga jasan:

'Onaj tko svojim najboljim naporom pokuca na vrata duhovne prilike, otkrit će kako Bog pomaže onima koji sami sebi pomažu.'

‘Kao ljudi, vlastitim snagama možemo doći do vrha planine. Međutim, da bi dosegнули nebo i došli do njega, potreban je Satguru.’

Dostizanje Vaikuṅṭhe na mnogo je načina poput putovanja do Sunca. To je nemoguć zadatak ako se oslonimo na sebe. No, iako nas milost tamo vodi, bhakta mora dokazati svoju vrijednost da je primi. Milost je kad Bog daje Sebe i to se nikome ne može dati tek tako. Ne možemo očekivati da će nam ovo blago nasumično pasti na glavu. Ako nemamo interesa za duhovnost, ako nas zanima zadovoljavanje osjetila i osobno zadovoljenje, kako nam se onda može dati najviše stanje postojanja? Mora postojati težnja, želja, čežnja za dosezanjem odredišta. Mora postojati žudljivo srce koje Boga čini središtem i najvećim prioritetom u našim životima. Ovo je apsolutno kritično. Savršenstvo se možda ne može postići, ali iskreni napor za savršenstvom je bitan.

Taj intenzivan napor i iskrenost pokreću Gospodina na djelovanje. Naša karma i zapletenost u ovaj materijalni svijet je uklonjena. On briše karmičku ploču i vraća nas k Njemu. On donosi spoznaju koja nam omogućuje da Ga spoznamo u Istini.

Različite prakse unutar Hari Bhakta Sampradāye možemo koristiti za uložiti naš trud. Dao ih je Paramahansa Vishwananda kako bismo preobrazili naša srca, kako bi nas učinile više usredotočenima na Boga i manje vezanima za materijalni svijet. Dok se bavimo njima, postajemo pročišćeni i počinjemo shvaćati da život nije zadovoljavanje onoga što želimo. Postupno razvijamo stav sluge. Sve više i više sve što činimo radimo da bismo ugodili Paramahansi Vishwanandi i Bogu. Umjesto da slijedimo svoje želje, prepoznamo veću radost u činjenju onoga što On želi. Ponos i osjećaj neovisnosti počinju biti sve manje dominantni. Vidimo da naš život na kraju nije naš.

Na duhovnom putu se radi o produblivanju povjerenja

Razvijanje povjerenja je od ključne važnosti. Tu prepoznamo da se sve oko nas događa s razlogom. U svakoj situaciji vidimo Božju ruku i Paramahansu Vishwanandu kako orkestrira i gura nas bliže k Njemu. Tako shvaćamo da je čitavo naše postojanje u rukama Božanskog i da se sve događa na najbolji način. Čim više vjerujemo, tim više vidimo Paramahansu Vishwanandu kao Svevišnjeg. To je ključno i očituje se na različitim razinama ovisno o našem duhovnom napretku.

**‘Takva osoba brzo postaje ispravna i stječe trajni mir. O Arjuna, neka bude znano svima da Moj predanik nikada ne propada.’
- Bhagavad Gītā, 9.31**

Kaniṣṭha-adhikārī – Razumijevanje da život ima svrhu i da nas Paramahansa Vishwananda može voditi

U ovoj fazi sve se temelji na vjerovanju. Učenje da je Paramahansa Vishwananda Svevišnji je ideja koja nas vodi. To nas vodi u pravom smjeru i motivira da idemo dublje na svom putu. Kao duhovni učitelj, On je svijeća vodilja, ali mi tek trebamo razviti snažan osjećaj pripadnosti.

Madhyama-adhikārī - Bespomoćna čežnja za Bogom

Kako duhovno rastemo, ono što smo prije smatrali istinama postaju unutarnja uvjerenja. Spoznavanje Paramahamse Vishwanande kao Boga nije samo mentalno uvjerenje, mi to osjećamo u svom srcu. Putem naše povezanosti, Njegova božanska priroda postaje opipljiva stvarnost u našim životima. Još uvijek imamo vezanosti, želje, simpatije i antipatije, ali spremni smo ih ostaviti po strani kako bismo napredovali na svom putu. Prepoznamo plitku prirodu materijalnog postojanja i kako smo bespomoćno uhvaćeni u njegovu mrežu. U nama postoji duboka čežnja i to se odražava na razini predanosti i posvećenosti. Zapravo postajemo kockari, spremni smo uložiti sve što imamo u svrhu spoznaje Boga.

Uvjerenje u našim srcima donosi snažan osjećaj pripadnosti. Paramahamsa Vishwananda više nije udaljena figura, koja nas samo poučava, On je opipljiva prisutnost u našim životima. Povjerenje koje imamo omogućuje nam da prepoznamo da nas samo On može osloboditi. Sve je u Njegovim rukama i pod Njegovom kontrolom. Osjećaj pripadnosti stvara isključivo oslanjanje na Njegovu milost. Vidimo da Paramahamsa Vishwananda nije običan guru. On ima sposobnost dati krajnji i najviši odnos s Bogom - koji nije nitko drugi nego On sâm.

Uttama-adhikārī - Savršenstvo predaje - Śaraṅgati

Dolazimo do točke kada je naš um, zajedno s egom i intelektom, potpuno predan Bogu. Materijalni svijet više nema kontrolu nad nama. Postajemo savršeni instrumenti Božje volje. Sve što On želi očituje se kroz nas jer ne postoji ego identitet, znamo da smo mi ātma koja je prirodno vezana za Paramahamsa Vishwanandu. Naše je postojanje potpuno služenje Njemu, nemamo drugih želja. Čak i želja da vidimo Boga, da nas blagoslovi, postaje suvišna. Pozdravljamo sve što se dogodi jer se na sve gleda kao na manifestaciju božanske volje. To je Bogospoznaja.

Povjerenje dopušta milosti da se spusti

Intenzivnim i potpunim naporom na svom putu krećemo se kroz različite faze i dostižemo fazu savršenog predavanja. Tu se otvaraju vrata i očituje se punina našeg božanskog odnosa. Važno je napomenuti da unatoč ogromnom trudu koji smo uložili, nismo zaslužili taj stadij. U najboljem slučaju možemo reći da smo se popeli na planinu, ali penjanje na planinu nije putovanje prema Suncu. To dokazuje našu namjeru. Čini nas spremnima i vrijednima nositi se s Božjom milošću. Napor koji ulažemo na svom putu ne treba uspoređivati s poslovnim dogovorom. To nije razmjena između toga koliko ulažemo i koliko primamo. Bog čezne da se izlije na nas. On traži izgovor da podari svoje blagoslove, usrdno traži prijemljivu posudu da primi ono što je došao dati.

Prilikom razmatranja ove tri faze povjerenja može se pomisliti da postoje različite razine milosti, ili da milost dolazi tek na kraju. Ali stvarnost je da je milost uvijek prisutna kod svih. Sunce jednako

obasjava sva bića, ali ako smo mu okrenuti leđima, ne opažamo ono što je dostupno. Duhovna praksa i služba koju obavljamo čine nas svjesnijima. Naša svijest raste i sposobni smo upiti milost koja nam je uvijek bila i ostala dostupna.

'...oni koji su predani Guruu, nad njima Guru uvijek bdije. I ne trebaju se ničega bojati. znajući da je Guru uvijek s tobom, zašto bi se trebao nečega bojati? Ako imate takvo povjerenje i takvu predanost - ako imate punu vjeru u svog Gurua, ne biste trebali brinuti ni o čemu.'
- *Paramahansa Vishwananda, Sri Guru Gita, 95*

Milost se ne može izračunati

Još jedna važna stvar koju treba istaknuti je da se milost ne može smatrati egzaktnom znanošću. Lako je postaviti kriterije i stupnjeve razvoja, ali samo Paramahansa Vishwananda može uočiti ono za čim ātma čezne. Je li potrebna savršena predaja prije nego li se punina milosti može spustiti? Je li dovoljno staviti Boga na prvo mjesto u našim životima? Samo On može odlučiti tko je vrijedan milosti i kada to točno treba učiniti. Iako se svaki bhakta ozbiljno trudi predati se u savršenoj predaji, nitko ne može biti siguran kako će se i kada Bog otkriti. Uzburkavanje prethodne karme, želja i duhovnih zasluga izuzetno je složeno. Svaki pojedinac rođen je sa svrhom i nečim specifičnim za postići. Kao rezultat toga, svatko od nas ima jedinstven položaj specifičan za naš put do kojeg moramo doći. Ne može se pretpostaviti da će ono što jednu osobu čini spremnom za milost biti isto i za druge. Rekavši to, iako je put svake osobe različit, potreba za zajedničkim naporima i dalje je tu. Mora postojati težnja za duhovnim napretkom.

Vrijedi razumjeti razliku između karme, milosrđa i milosti. Karma je prirodna posljedica svake radnje, akcije, izvedene s vezanošću. Sve što radimo s materijalno uvjetovanim umom mora proizvesti rezultate koje ćemo doživjeti. Milosrđe je kada Božansko ublažava našu patnju. Ono uklanja prepreke, daje nam utjehu i otvara nam vrata da idemo naprijed. Milost je nešto sasvim drugo. To je kada se Bog izravno miješa u naš život i vraća nas k sebi. On odlučno ulazi u naš život kako bi nas spasio iz ropstva materijalnog svijeta.

'Ali one koji Me vole i predaju Mi sva svoja djela, koji predano štiju jedino Mene i usmjeravaju svoj um samo na Mene, Arjuna, čija je svijest na ovaj način apsorbirana, njih brzo izbavljam iz oceana rađanja i umiranja.'
- *Bhagavad Gītā, 12.6-7*

'...možeš raditi svoju sadhanu, možeš biti discipliniran u životu, protjerati sve zle misli iz svoga uma, živjeti pobožno, biti strog, kontrolirati svoja osjetila. Ali teži zadobiti milost Gospodnju, jer On je konačno spasenje, i nema ništa izvan toga. Ne možeš stići tamo, jer si vezani umom, gunama i osjetilima. Ipak, možeš Ga zamoliti za Njegovu milost, i možeš Ga navesti da ti ju da, ljubeći Ga u potpunosti. Konačno oslobođenje može biti samo postignuto Njegovom milošću, i jedino tako.'
- *Paramahansa Vishwananda, Suština Shreemad Bhagavatama, 5.3.18*

Razumijevanje različitih božanstava

Nārāyaṇa, Mahā-Viṣṇu, Viṣṇu

Nārāyaṇa: On je Svevišnji Gospodin koji prebiva u transcendentalnom carstvu Vaikuṅṭhe. Prikazan je kako leži na zmijskom krevetu Ādiśeṣi. Ima dvije ruke i tamnoplavkastu put. Ima oči nalik lotosu i nosi sjajni dragulj Kaustubhu. Nārāyaṇa nosi donju odjeću žute boje i ukrašen je cvijećem vaijayantī i vijencem Tulsī. Ponekad je u kozmičkom snu (yoganidrā), a ponekad je angažiran u odnosu sa Svojim bhaktama. U ovom obliku Gospodin je izvan vremena i prostora.

Mahā-Viṣṇu: No, kad se želi baviti stvaranjem i materijalnim svijetom, preuzima ulogu Mahā-Viṣṇua. U ovom obliku On ima četiri ruke koje drže školjku, čakru, buzdovan i lotos. Iz tijela ovog oblika izlijevaju se brojni svemiri. Zahvaljujući potenciji Gospodina aktivira se prakṛti, materijalna supstanca svega stvorenog, i počinje se odvijati stvaralački proces.

'Različita bića dolaze iz raznih utroba, o Arjuna, ali ova materijalna priroda je utroba svima njima i ja sam Otac koji daje sjeme.' -
Bhagavad Gītā, 14.4

Viṣṇu: Svaki se svemir sastoji od mnogih loka ili područja (ukupno 14). Kako bi održao i osigurao očuvanje svakog svemira, Gospodin preuzima ulogu Viṣṇua. Njegov je oblik identičan Mahā-Viṣṇuu s četiri ruke. U tom aspektu Boga to je i Paramātma. To je Božanstvenost koja prebiva u ātmi.

Razlika između Nārāyaṇe, Mahā-Viṣṇua i Viṣṇua prvenstveno je funkcionalna. Kao što jedna osoba može biti otac, muž i sin, tako i Gospodin preuzima različite oblike, moduse i raspoloženja za obavljanje različitih kozmičkih aktivnosti. Molitve i mantrе ponekad se odnose na Nārāyaṇu, a ponekad na Viṣṇua, ali to se ne smije uzeti kao obraćanje različitim Božanstvima. U konačnici, to je ista Osoba.

Avatāri Boga

'O, brāhmaṇe, Gospodinova utjelovljenja su bezbrojna, poput rječica koje teku iz neiscrpnih izvora vode.'
- *Śrīmad Bhāgavatam, 1.3.26*

Kad Gospodin smatra da je to potrebno, On se utjelovljuje i ulazi u materijalni svemir kako bi obnovio pravednost i uzdigao svoje bhakte. Ponekad On dolazi osobno u svoj svojoj punini kao Nārāyaṇa, ponekad će se dio Njegovog bića spustiti ili čak može osnažiti jednog od svojih bhakta da ispuni određeni zadatak.

Potpune osobne inkarnacije Nārāyaṇe

Kṛṣṇa

Kṛṣṇa-avatāra je kad se Śrīman Nārāyaṇa spušta kako bi otkrio Svoje srce bhaktama. Bhāgavatam opisuje Njegove razne zabave i kroz njih nam daje uvid u različite aspekte Boga. U jednoj inkarnaciji pokazan nam je čitav spektar Božanskih kvaliteta. Inkarnacija Krišne je jedna, ali se može promatrati u četiri različite osobe. U svakom od njih Gospodin prikazuje novi aspekt Sebe.

Vṛndavāna Kṛṣṇa

Kṛṣṇa je pastir koji krade srca stanovnika Vṛndavāne i ubija demone koje je poslao Kaṁsa. Ovdje je On razigran i nestašan. Vidimo majčinsku ljubav Yaśode, prijateljstvo pastira i intimnu ljubav prema Rādhi i gopikama.

Oblik Giridhārīja ima posebno važno mjesto jer je On osobno božanstvo Paramahamse Vishwanande. Radi se o događaju kad je Kṛṣṇa podignuo planinu Govardhan i spasio stanovnike Vṛndavāna od strašne oluje.

Dvārkā-Kṛṣṇa

Kad je Kṛṣṇa napustio Vṛndavān, više nikada nije bio isti. On preuzima svoje kraljevske dužnosti u Mathuri, a zatim kasnije u Dwaraci. Ovdje je On veliki heroj koji pobjeđuje neprijatelje Yadava. Pritom spašava i stječe brojne žene, živeći životom obiteljskog čovjeka.

Gītā-Kṛṣṇa

Tijekom velikog rata između Pāṇḍava i Kaurava postoji epski trenutak u kojem Kṛṣṇa preuzima ulogu duhovnog učitelja. On vodi Arjuna i poučava ga o cilju života, prenosi znanje o ātmi i bhakti. U tom kratkom dijalogu Kṛṣṇa ga blagoslivlja izravnim otkrovenjem Njegovog kozmičkog oblika.

Paṇḍharpur-Kṛṣṇa (Viṭṭhala)

Ovo je posljednja faza Kṛṣṇa-avatāra u kojoj Kṛṣṇa poprima oblik Pāṇḍuraṅge. Obično je prikazan kako stoji ravno s rukama na bokovima. Ono što je jedinstveno u ovom aspektu je to što Gospodin dolazi vidjeti svoje bhakte i služiti ih. U ranijim fazama bhakte su bile privučene Njime, a ovdje, kao Viṭṭhala, On je privučen Svojim bhaktama. Traži ih i uvijek im je pri ruci da ih blagoslovi i zaštiti. Kroz živote velikih svetaca Varkarīja, poput Dnyāneśvara, Nāmdeva, Eknatha i Tukārama, možemo svjedočiti ovoj līli. S Viṭṭhalom postoji potpuna sloboda i jednostavnost između Gospodina i bhakte.

Gospodin Rāma

Izvorni zapis o životu Gospodina Rāme napisao je Vālmīki, ali od tada su se pojavile i mnogobrojne druge Rāmāyaṇe. U Hari Bhakta Sampradāyi prvenstveno se (ali ne isključivo) spominje Tulsīdās Rāmāyaṇa (Rāmacaritamānasa). U njoj nam je detaljno prikazan odnos Gospodina Rāme sa Njegovim bhaktama. Hanumān, Bharata i

Śabarī posebni su primjeri savršene predanosti i službe koji se često navode.

Gospodin Nārasimha

Ubijanje demona Hiranyaśaipua i spašavanje Prahlada slikovito je opisano u sedmom pjevanju Bhāgavatama. Gospodin Nārasimha je punina moći i Istine. On je Gospodin u svoj svojoj slavi koja dolazi uništiti iluziju i spasiti našu dušu. Mnogi hramovi koje je Paramahamsa Vishwananda otvorio imaju Njega za glavno božanstvo.

Paramahamsa Vishwananda

Guruji nije ništa manje od pune inkarnacije Nārāyaṇe i stoga je na istoj platformi kao i ovi drugi avatari. Guruji je Satguru (najviši duhovni učitelj), ali ispravno je shvaćanje da je On Svevišnji koji igra ulogu Satgurua. Kao Učitelj, poučava nas i vodi do Istine. No, dok koračamo ovim putem, shvaćamo da ova Istina nije nitko drugi nego On.

Druge inkarnacije

Uz ova četiri avatra, postoji niz drugih djelomičnih inkarnacija. Mnogi od njih su opisani u Bhāgavatamu, kao što su Matsya, Kūrma, Varāha, Vāmana, Paraśurāma, Balarāma, Kapila i Pṛthu. Svaki je došao s posebnim zadatkom da uspostavi ravnotežu i dharmu.

U tradiciji Vaiṣṇava često se navodi da se utjelovljuju različita svojstva Gospodina. Na primjer, među svecima ālvāra Kulaśekhara je bio dragulj Kaustubha, a Thirumaḷisai Ālvār disk Cakra. Jasno je da ovaj materijalni svijet nikada ne ostaje sam. U svakom trenutku prisutan je Gospodin ili Njegovi aspekti koji ga vode i uzdižu.

Mahā-Lakṣmī

Uz Nārāyaṇu je i Njegova vječna supruga Mahā-Lakṣmī. Ona je uvijek prisutna kraj Njegovih stopala služeći Mu. Jedna od Gospodinovih značajki je Śrīvatsa na Njegovim grudima. Ovo je Njeno intimno prebivalište i to nam pokazuje koliko Mu je Ona draga. Iako je samo Nārāyaṇa cilj života i samo nas On može osloboditi, Mahā-Lakṣmī je posrednica, posrednica koja nas uzdiže. Ona je oličenje milosrđa, Ona koja istupi naprijed prema bhaktama i uvažava njihove molitve.

Nārāyaṇa utjelovljuje pravdu. Da bismo mu pristupili, potreban nam je stupanj čistoće, određena kvalifikacija koja nam omogućuje da budemo blizu Njegovog veličanstvenog i uzvišenog statusa. No, uz blagoslove Mahā-Lakṣmi, zbog Njenog milosrđa mi postajemo dostojni. Ona previđa naše greške i preporučuje nas kako bismo primili Gospodinove blagoslove. To je uloga Božanske Majke ili Devī. Obožavajući Ju izravno se pozivamo na milost Božju. Baš kao što dijete bespomoćno zove svoju majku da ga spasi, i mi se obraćamo Mahā-Lakṣmī da nas izvuče iz ropstva i nevolje.

S kozmološkog stajališta Nārāyaṇa i Mahā-Lakṣmī utjelovljuju dvije različite stvarnosti - duhovnu i materijalnu. Prakṛti je, kao što je spomenuto, tvar iz koje proizlazi sva raznolikost stvaranja.

'Moja utroba je sveukupnost materijalnog postojanja unutar koje stavljam sjeme života. Iz toga se, o Arjuna, rađaju sva bića.' - Bhagavad Gītā, 14.3

Utroba o kojoj se ovdje govori je aspekt Mahā-Lakṣmī. Gospodin svojim pogledom pokreće razvoj života i svih aktivnosti. Više smo puta raspravljali o tome kako je materijalni svijet izvor ropstva i bijede za ātmu, ali to je samo ako slijedimo želje za osjetilnim zadovoljenjem. Jednom kad spoznamo Istinu, svijet percipiramo kao Božansku Majku koja služi Gospodinu. Cijelo stvaranje postaje mjesto ljepote. Gdje god pogledamo možemo vidjeti čudo prirode i stvaranja.

Mahā-Lakṣmī je božansko milosrđe, ali Ona također utjelovljuje bogatstvo, prosperitet, kreativnost i obilje. Oslíkana je i slavljena kao Ona koja ima zlatni ten sa zlatim i srebrnim vijencima. Mnogima je Mahā-Lakṣmī Ona koja blagoslivlja i podaruje novac te im pomaže u financijskim poslovima. No, bhakti je Njezino bogatstvo, nešto beskrajno dragocjenije - Ljubav prema Bogu. Ona je nepobjediva predanost Gospodinovim lotosnim stopalima i obožavamo Ju kako bismo poprimili iste kvalitete.

Obožavanje Devī

Obožavanje Devī glavna je značajka hinduizma te postoje čitave tradicije Śākta posvećene obožavanju Nje kao Vrhovne. U Hari Bhakta Sampradāyi Mahā-Lakṣmī je izvor svih Devi, Božica. Svaka Božica u konačnici ima podrijetlo u Njoj. Bilo da je to Kālī, Durgā, Bhū-devī ili Sarasvatī, sve su One manifestacije Mahā-Lakṣmī. Svaki od njih personificira određenu kvalitetu božanskog milosrđa i ženski princip, śakti ili moć.

Rādhā je Kṛṣṇina najbliža gopika i ima posebnu važnost u sampradāyi. Vṛndavāna je mjesto gdje vidimo koliko Bog može biti prislan i slobodan sa svojim bhaktama. No, među svim stanovnicima Vṛndavāne, Rādhā ima jedinstven položaj. Ona personificira najviši i najčišći oblik mādhurya-bhāve. Njezina je čežnja za Krišnom kao njezinim Ljubavnikom neusporediva. Kroz Rādhinu milost, bhaktama se daje okus ekstatičnog stanja predanosti koje Ona utjelovljuje.

Śiva

'Ali više od svih jogija, smatram da je onaj koji ima vjeru i štuje Me najuzvišeniji od svih.' - Bhagavad Gītā, 6.47

U śivaističkoj tradiciji, Śiva se smatra Vrhovnim, ali se u vaiṣṇavskim sampradāyama smatra najvećim od jogina koji meditiraju na Gospodina. Śiva personificira gospodarenje materijalnim svijetom, Onoga koji je dosegao stupanj besmrtnosti. Śiva je savršenstvo onoga što znači biti Vaiṣṇava. On utjelovljuje stanje kada se osoba uzdigla iznad uma. To stanje predstavljeno je formom liṅgama. Liṅgam je najbliži oblik bezobličnog. To je čista povoljnost, čista svijest. Obožavamo Śivu i slavimo Njegovu uzvišenu predanost Gospodinu i Njegovu neograničenu milost prema čovječanstvu. Meditirajući i tražeći Njegove blagoslove nadamo se da ćemo se uzdignuti iznad kontrolirajuće prirode uma. Kad se uzdignemo izvan ove identifikacije s tijelom i umom, dostižemo stanje 'Śivo'ham'. Doživljavamo ātmu, naše istinsko božansko Ja. To nam omogućuje da

se predamo bez straha i bilo kakvih lažnih shvaćanja. Śiva je onaj koji čisti put za rast čiste, transcendentalne Ljubavi.

Na kozmičkoj razini, Śiva također ima funkcionalnu ulogu unutar svakog univerzuma. Na kraju svakog doba, Śiva se inkarnira i odgovoran je za uništenje ovog univerzuma kako bi se mogao rastvoriti natrag u Gospodinu.

Brahmā

Brahmā, Viṣṇu i Śiva poznati su kao Trimūrti. Svaki univerzum ima svoj Trimūrti, pa u tom smislu postoji bezbroj Brahmi, Viṣṇua i Śiva. Brahmā je, za razliku od Viṣṇua i Śive, vezan materijalnim svijetom. Njegova je funkcionalna uloga sekundarnog stvaratelja. Sam univerzum izlazi iz tijela Mahā-Viṣṇua, ali razvoj čovječanstva i prirode odgovornost je Brahme. Bhāgavatam opisuje kako je rođen iz pupka Viṣṇua, a zatim nastavlja sa stvaranjem prvih ṛṣija i ljudi. Odatle se očituje ostatak civilizacije. Brahmā predsjedava nad Devama i Asurama. On ima sposobnost blagoslivljanja i davanja blagodati. Iako je majstor vedskog znanja, ipak je ograničen na ovo materijalno postojanje.

'Ponovno rođenje neizbježno je sve do Brahminog svijeta. Ali jednom kada Me se dosegne, tada više nema ponovnog rađanja.' - Bhagavad Gītā, 8.16

Deve i Asure

Svaki univerzum ima različita područja i u svakom carstvu postoje različita bića. Deve su rasa nebeskih bića koja žive u Svargaloki. Ono se opisuje kao nebesko prebivalište s raznim vrstama uživanja. To je na mnogo načina hedonistički raj. Oni koji imaju želje i koji su tijekom života nakupili dovoljno zasluga (kroz rituale i druga djela) mogu doći na ovo mjesto nakon smrti. Ali kad se ta zasluga iscrpi, prisiljeni su se vratiti na ovaj zemaljski nivo (Bhūloka) kako bi nastavili ubirati i sijati plodove svog djelovanja.

'Oni koji su dobri poznavatelji tri Vede, pročišćavaju se od grijeha pijuću napitak somu [4], mole se za da dostignu raj [5] i štiju Me kroz žrtvovanja. Nakon što su dosegli prebivalište kralja polubogova [6], uživaju u nebeskim užicima.'

- Bhagavad Gītā, 9.20

'Nakon što su uživali u ovom ogromnom nebeskom carstvu, nakon sto se potrose njihove zasluge, vraćaju se u svijet smrtnika. Oni koji slijede vedske rituale i motivirani su željama, privremeno odlaze u raj prije nego što se vrate.' - Bhagavad Gītā, 9.21

Osoba koja vlada Devama nalazi se na položaju Indre. U različitim intervalima Indra se zamjenjuje novim. Ispod Bhūloke nalaze se različita druga područja, a najniže prebivalište je Pātāla u kojoj borave Asure. Deve i Asure su zapravo rođaci koji potječu iz Brahme. Purane opisuju stalnu napetost između te dvije grupe. Deve nisu savršeni bhakte, ali se oslanjaju na Gospodina za pomoć u svojim nastojanjima. Općenito govoreći, Asure nose više arogancije i dalje

su od Gospodina. Opisavši to, postoje brojni slučajevi Indrinih zabluda te postoje različiti primjeri Asura kao što su Bali i Prahāda koji na kraju postaju veliki bhakte.

Vrijeme

Svaki univerzum postoji koliki je životni vijek Brahme. Gita nam daje neke naznake koliko je to dugo:

'Oni koji znaju o trajanju kozmičkog dana i noći znaju da Brahmin dan traje tisuću mahā-yuga, a Brahmina noć traje još tisuću Mahā-yuga.'

- Bhagavad Gītā, 8.17

Na početku Brahmīnog dana sva bića izranjaju iz neočitovanog, a kada padne noć, ponovo se i vraćaju u neočitovano stanje. - Bhagavad Gītā, 8.18

Ista se ta bića uvijek iznova očituju i bivaju bespomoćno povučena dolaskom noći. Kad svane novi dan, ponovo se očituju. - Bhagavad Gītā, 8.19

Mahā -yuga se sastoji od četiri juge - Satya, Tretā, Dvāpara i Kali. Svaka juga traje stotinama tisuća godina, a svaka je također definirana razinom dharme. Prema Bhāgavatamu postoje četiri stupa dharme: strogost, čistoća, istinoljubivost i ljubaznost. U Satya-yugi su svi netaknuti, pa pravедnost i duhovna načela prevladavaju u svojoj punini. Kako se svemir pomiče od jedne yuge prema drugoj, svaki put se uništava po jedan stup dharme. Do vremena Kali-yuge, samo jedan stup jedva preostaje. Kao rezultat toga, postoji stalni sukob i zbuñjenost. Ljudi su zaboravili svoju svrhu i svoj odnos prema Bogu.

Tisuću ciklusa četiriju juga jedan je dan Brahme. Za to vrijeme duše se pojavljuju (sr̥ṣṭi) i ubiru rezultate svoje karme prolazeći kroz bezbroj rođenja. Zatim se tijekom noći Brahme, koja ima isto trajanje, sve povlači (pralaya) u uspavano stanje bez aktivnosti. To traje 360 dana Brahme nakon čega se ovaj svijet uništava (mahā-pralaya) i povlači natrag u Mahā-Viṣṇua.

Kao što Kṛṣṇa pojašnjava u osmom poglavlju Gite, mi smo stalno uhvaćeni u ovaj ciklus. Prolazimo kroz brojne živote i stalno smo prisiljeni biti vani i povlačeni smo nazad. Ali predanošću i Božjom milošću možemo se osloboditi ove situacije i doseći Vrhovno prebivalište Vaikuṅṭhe.

Subjektivno vrijeme

Spomenuto je kozmičko vrijeme, ali postoji i nešto poznato kao psihološko vrijeme. Kao što je rečeno, svaka yuga ima svoj utjecaj, ali taj utjecaj ovisi o našem duhovnom položaju. Na primjer, Kali-yuga je trenutno doba i najneugodnije je. Ali bhakta možda neće doživjeti učinke Kali-yuge, već samo Dvāpara ili čak Tretā ili Satya-yuge. Drugim riječima, iako objektivno svijet može živjeti određeno razdoblje yuge, iskustvo pojedinca može biti sasvim drugačije. Osoba koja želi spoznati Boga putuje kroz život s drugačijom paradigmom. Sasvim je moguće da se, dok je vanjski svijet u kaosu, unutar svijeta u kojem on živi, bhakta približava Bogu.

Zaključak

Ukratko, Hari Bhakta Sampradāya je u biti guru-bhakta sampradāya Paramahamse Vishwanande. Cilj bhakte je ostvariti svoj odnos s Njim kroz vaiṣṇavsku tradiciju koju je On osnovao. Četverostruki put Hari Bhakta Sampradāye nam omogućava otkrivanje Božje prirode kao Śrīman Nārāyaṇe. Odnos koji gradimo s Njim prenosi se istovremeno na naš odnos s Gurujijem. Odnos s jednim produbljuje odnos s drugim. Kroz naš trud u služenju te kroz duhovnu praksu naš se odnos produbljuje. Nastojimo razviti povjerenje i predati se. To nas čini dostojnima primanja božanske milosti. Ova milost otkriva Božansku ljubav. Omogućuje nam da uočimo da su Śrīman Nārāyaṇa i Paramahamsa Vishwananda jedno te isto.

Pitanja i odgovori

P: Je li uobičajeno da se na Gurua u vaiṣṇavskim tradicijama gleda kao na Boga?

O: U impersonalističkim tradicijama svi su punina Boga. Osjećaj odvojene individualnosti samo je privid. Gurua se stoga štuje kao onoga koji je to shvatio. Time se učenik nada da će doći do istog razumijevanja i postići isti status kao i njegov guru. U tradicijama Vaiṣṇava, međutim, Bog i bhakta su vječno različiti. Bhakta je dio Boga, ali nikada nije punina onoga što On jest. Stoga se rijetko može pronaći gurua kojeg se štuje kao Svevišnjeg. Budući da uvijek izvršava Božju volju, obično ga se opisuje kao najdražeg bhaktu, ili kao Božjeg veleposlanika ili 'dobar kao Bog, ali zapravo nije Bog'.

Međutim, postoje značajne iznimke unutar vaiṣṇavske tradicija u kojima se duhovnog Učitelja tijekom njegova života štuje kao Svevišnjeg Gospodina. Rādhāraṁan Charan Das i Caitanya Mahāprabhu dobri su primjeri toga. Ove se osobe smatraju božanskim inkarnacijama, gdje Gospodin osobno dolazi u ovaj materijalni svijet kako bi uzdignuo bhakte.

P: Je li Paramahansa Vishwananda uzeo neki oblik inicijacije?

O: Nema potrebe za bilo kakvim formalnim inicijacijama. Paramahansa Vishwananda je potpuno u Sebi. Međutim, iz poštovanja prema vaiṣṇavskoj tradiciji, On je primio inicijaciju pañca-saṁskāra u Śrī Vaiṣṇava Sampradāyu od strane Veda-vyāse Rangarāja Bhaṭṭāre u Śrīraṅgamu. Osim toga, Mahavatar Babaji se često naziva guruom Paramahansa Vishwanande. Babaji mu je dao sannyāsa-dīkṣu i uputio ga da daje različite razine Atma Kriya Yoge. No, ovu dinamiku treba shvatiti samo kao ulogu koja se igra. Uistinu, nema razlike u statusu između Paramahanse Vishwanande i Mahavatara Babajija. Nitko nije viši ili niži u odnosu na drugog.

Vedānta i Sampradāya

P: Većina vaiṣṇavskih sampradāya ima osnovanu školu Vedānte ukorijenjenu u vedskim tekstovima, ima li je i Hari Bhakta Sampradāya?

O: Svakako poštujemo vaiṣṇavske škole Vedānte. Rāmānujācārya Viśiṣṭādvaita zapravo služi kao naš osnovni filozofski okvir. Međutim, naše razumijevanje Boga i stvarnosti ne bismo nazvali 'Vedāntom' jer nije utemeljeno na Upaniṣadama ili Brahma-sūtrama. Filozofski zaključci izvedeni su iz učenja Paramahanse Vishwanande i Njegovog tumačenja Gīte.

Šire gledano, iako je Vedānta bila bitan uvjet za uspostavu drugih sampradāya, u današnje vrijeme ne vjerujemo da je to potrebno. Veliki majstori poput Rāmānujācārye živjeli su u drugačijem vremenu i potreba da dokažu svoja uvjerenja u skladu s vedskom tradicijom bila je kritična. Kako bi predanost Śrīman Nārāyaṇi procvjetala, bio je potreban čvrst temelj u ovim otkrivenim spisima. U današnjem

digitalnom, globaliziranom dobu, Istina se više ne potvrđuje izjavama takvih spisa. Većinu duhovnih tragatelja diljem svijeta ne uvjeravaju učeni argumenti temeljeni na filozofiji i sanskrtskoj gramatici. Potrebno je imati određeno razumijevanje Boga, ali većina ljudi u stvarnosti traži opipljivu vezu, nešto što im može zarobiti srce i uvući ih dublje u sebe. Upravo je na to usmjerena Hari Bhakta Sampradāya.

P: Možete li malo više reći o učenju koje govori o tome da je sve dio tijela Nārāyaṇe, a Nārāyaṇa je također dio svega?

O: Ta izjava obuhvaća dvije stvarnosti, odnosno stvarnost gledanu iz dvije različite perspektive.

1 Bepomoćnost

2 Apsorbiranost u ljubav

S jedne strane, svi smo mi odvojeni i različiti, i baš kao što se tijelo ovisi o duši, tako i sve ovisi o Gospodinu. Kao što Kṛṣṇa kaže: „Mi smo vječni djelić Njegova bića.“ (BG 15.7). Kao djelići mi smo bepomoćni. Gospodin je Učitelj, a mi smo Njegovi sluge. Tako je bilo i uvijek će biti.

Kao što je spomenuto, Kṛṣṇa također navodi da bhakta koji Ga uistinu poznaje izjavljuje da je „Vasudeva (Nārāyaṇa) sve“. (Bhagavad Gītā, 7.19) Bhakta koji je spoznao Boga razumije Božansku ljubav. On vidi Gospodina kao Njegovo utjelovljenje i izvor svega. Budući da je samospoznat, razumije sebe, pa čak i materijalni svijet kao dio te iste Ljubavi. Gdje god čisti bhakta gleda, on vidi samo ovu Ljubav - on percipira prisutnost Nārāyaṇe.

Poslužimo se još jednom primjerom svijeće i Sunca. Iz jedne perspektive postoji mali plamen i naizgled beskonačan 'plamen' koji je Sunce. Ali iz druge perspektive između njih dvoje svijetli samo svjetlost. Tako različitost i jedinstvo, bepomoćnost i apsorbiranost u ljubav, postoje rame uz rame. Kad ih gledamo kao plamen postoji razlika, kao svjetlost te razlike nema. Bogospoznati bhakta je utemeljen u misteriji ovog paradoksa. S jedne strane, on slavi i služi Gospodinu, a u isto vrijeme je izgubljen u oceanu ljubavi.

P: Želite li reći da se ātma stapa s Bogom?

O: Ne. Ātma uvijek zadržava svoj identitet unatoč tome što je sjedinjena s Bogom kroz ljubav. Lažni identitet i ego su napušteni. Osjećaj neovisnosti, ideja da sam 'ja činitelj i vlasnik' potpuno je otklonjena.

P: Kako je sve ovo počelo? Kako je ātma završila u materijalnom svijetu?

O: Ovo je pitanje koje probija sve granice filozofije. Precizan motiv zašto se život odvija u ovom materijalnom svijetu ne može se u potpunosti shvatiti našim umom. Ono što se može reći je da ātma ne pripada ovom uvjetovanom stanju. Njen izvorni položaj je u Vaikuṅṭhi. To je njen dom, u službi Śrīman Nārāyaṇe. Razlog napuštanja ovog područja nije zbog bilo kakve pogreške ili uvrede. To je prije posljedica nepojmljive volje Božje.

P: Kad nema osjećaja činitelja ili vlasništva, znači li to da nemamo slobodnu volju?

O: Slobodna volja je stvar perspektive. Kad smo vezani za svoj ego-identitet i povezanost s duhovnim svijetom, tada opažamo da imamo slobodnu volju. Mi smo gospodari svoje sudbine, planiramo i kontroliramo ono što se događa. Očigledno razumijemo da mnoge stvari nisu u našim rukama, ali općenito vjerujemo da imamo utjecaj na stvari. Oni koji imaju povezanost sa svojim duhovnim aspektom, razumiju da je njihov život vođen i da sve vodi Bog. Mogu vidjeti da postoji viša svrha i da se sve događa s razlogom. Unatoč tome postoji i razumijevanje da je potreban iskren napor i trud. Bez ovog napora ne možemo očekivati spuštanje milosti. Na ovoj razini imamo izbor da se prepustimo i dopustimo da nam se Božji plan razotkrije u našem životu.

Međutim, za dušu koja je u potpunosti Bogospoznata ne postoji nešto poput slobodne volje. Postoji samo Božja volja. Ātma jest u svom punom izrazu i sjedinjena je s Gospodinom u Ljubavi. Kao rezultat toga, nema razlike između onoga što Bog želi i onoga što pojedinac želi. Njihove volje postaju sinonimi. Takav predani bhakta postaje savršen Gospodinov predstavnik.

Iz ove perspektive, svaki pokret, čak i onaj vladi trave, može se dogoditi samo uz Božji pristanak. Svi su događaji, dobri ili loši, povoljni. Sve se gleda iz krajnje perspektive, promatra se kao kozmički tijek. Umu koji je vezan za ovu materijalnu stvarnost to je vrlo teško prihvatiti. Do zabune dolazi jer logikom pokušavamo shvatiti mnogo veću kozmičku sliku. Ovaj sukob ilustriran je u jedanaestom poglavlju Gīte:

'Ja sam već uništio Droṇu, Bhīṣmu, Jayadrathu, Karṇu, kao i druge moćne ratnike, zato ih ubij bez oklijevanja. U borbi ćeš zasigurno pobijediti svoje neprijatelje.'
- *Bhagavad Gītā*, 11.34

Arjuna vidi da je ishod u ratu odlučan, Kṛṣṇa je već ubio njegove neprijatelje. Na razini uma on misli da je on ubojica svojih neprijatelja i da ta pobjeda Pāṇḍava leži na njegovim ramenima. Ali u kozmičkom obliku Krišne, on vidi da se budućnost već dogodila sukladno Njegovoj volji. Arjuna spoznaje da je on samo instrument. Netko tko ima povezanost s duhovnim to osjeća. Oni se stoga ponašaju najbolje što mogu i nude sve Gospodinu. Za Bogospoznatog bhaktu ovo nije istina kojoj treba težiti, to je stvarnost koju on živi.

No, bez obzira na to je li netko predan ili ne, slobodna volja i dalje je iluzija. Svaki pojedinac mora priznati da nemamo slobodu činiti što želimo. U najboljem slučaju imamo uvjetovanu volju, gdje materijalni svijet ograničava ono što možemo učiniti. Naše sposobnosti nisu savršene. Izbori i mogućnosti koje život predstavlja su ograničeni. No ako pogledamo dublje, vidjet ćemo da nismo ni potpuno slobodni razmišljati i razlikovati. Tako nas često muče želje i strahovi. Nismo ovladali svojim umom te neizbježno, na neki način, robujemo svijetu oko nas. Unatoč svemu navedenom, bhakta razumije potrebu za odgovornošću i maksimalnim naporom. Istina da je Bog orkestrirao sve ne može se prenijeti u naše svakodnevno iskustvo. Takav način razmišljanja doveo bi samo do neutemeljene lijenosti i nesmotrenosti.

Sve dok imamo um i nismo dosegli stanje spoznaje Boga, praktički se bavimo situacijama kako dolaze. Sve svoje dužnosti moramo izvršavati s punim entuzijazmom i pažnjom. Čak i nakon što je pokazao Arjuni da je On taj koji kontrolira ishod rata, Kṛṣṇa neprestano potiče Arjunu da ispuni svoju dužnost, dharmu:

'Zato ustani i stekni slavu! Pobijedi svoje neprijatelje i uživaj u uspješnom kraljevstvu. Ja sam ih već ubio; stoga, trebaš djelovati samo kao moje oruđe, o veliki strijelče!'
- *Bhagavad Gītā*, 11.33

Bhakta razumije da je on samo instrument Božje volje. Stoga ima spremnost i nastoj ispuniti tu ulogu, dobro znajući da je krajnji ishod u Njegovim rukama.

